

szünet

KÖZGAZDÁSZ

KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

Tájékoztató - tájékoztató - tájékoztató

VIZSGAGONDBAN

Mint minden félév végén, most is több problémát is felvetett a vizsgaidőszak, hallgatók és oktatók részéről egyaránt. Visszatérő gond például az elsőéveseknél, hogy közvetlenül a vizsgák előtt igen sok beszámolón kellett átészniük, s így már eleve leterhelten, fáradtan kezdték a vizsgaidőszakot. Mi erről az egyetemi vezetés véleménye? Aki válaszol, dr. Szuha Miklós oktatási rektorhelyettes.

— Véleményünk szerint a kérdésnek két megközelítése is lehetséges. Egyrészt nem szabad figyelmen kívül hagyni azt, hogy sok beszámolója csak annak lehetett, aki a félév során nem dolgozott megfelelően, évközi dolgozatai nem érték el a kívánt szintet, esetleg az órákról gyakorlatban hiányzott a megengedettnél. Aki menetközben ezeknek a követelményeknek megfelelt, annál nem volt szükség arra, hogy beszámolóval döntsene az aláírás megadásáról.

Másrészt elgondolkodtató az is, hogy vajon hente-ként tartott szemináriumi tárgyaknál félév végén hogy-hogy nem lehet dönteni az aláírás sorsáról? Hogyan lehetséges, hogy ilyen tömeges méretű beszámoló szükséges tizenhárom hetes közös munka után is? Valójában sokkal ritkábban, csak igazán indokolt esetben kellene ehhez a módszerhez folyamodni. Úgy gondolom a kérdésnek ezt a részét nem árt majd külön megvizsgálni.

— Felsőbb évről szintén hallgatók köréből érkezett a panasz, hogy a piackutató tanszék félév elején nem tisztázta az aláírás feltételét, nevezetesen, hogy két hiányzó után a beszámolókat kötelezettsége van a hallgatóknak, ami aztán utólag felettébb váratlanul érte őket.

— Értésüléseink szerint a tanszék év elején frásban ismertette a követelményeket, de ha ez nem is történt volna meg, a tanulmányi és vizsgaszabályzatot valamennyi diák kézhez kapta, s ebben világosan benne van, melyek az aláírás feltételei. Ilyen értelemben tehát nem lehet tájékoztatlanságról beszélni.

— Ehhez kapcsolódó, csak éppen valamennyi évfolyamot érintő kérdés, hogy a tanszék miért nem élnek a jegymegajánlás lehetőségével?

— Igen, tudunk róla, hogy valóban ritka a jegymegajánlás. Sajnálatos pedig, mert ez a forma kitűnő ösztönző lehet a folyamatos évközi tanulá-

hoz, alkalmazásával mind gyakorlatilag, mind elvileg egyet lehet érteni. Már korábban is felhívtuk a figyelmet erre, s a következőkben majd megint foglalkozunk a kérdéssel.

— Most néhány kérdést magukról a vizsgákról. Általános vélemény a hallgatók körében, hogy túl sok vizsga van, nagy a leterhelés, s amiatt nem lehet igazán elmélyedni a tananyagban. Erdekese módon viszont az oktatók azt kifogásolják, hogy túl liberális a számonkérési rendszer, akad, aki két-három kollokviummal letudja a félévet, s már december végén túl van a vizsgaidőszakon. Vajon kinek van igaza?

— Szerintem mindkét vélemény túlzó. Ami az elmélyült tanulást illeti, az a sokéves tapasztalat, hogy erre a hallgatóknak, csak egy kis száma törekszik igazán. Ők viszont általában a rendelkezésre álló idő kétharmadával letudják vizsgáikat, s utána TDK-munkát folytatnak, egyéni érdeklődésüknek megfelelően. Aki tehát akar, az azért el tud „mélyülni”. Viszont tévesek a két-három kollokviumot feltételező oktatói vélemények is. Ilyenről legfeljebb csak ötöd év tanár szakon lehet szó, itt viszont a hallgatók a tanulást mellett már rendszeresen tanítanak is. Az általános az, hogy legalább öt vizsga minden szakon van. A túl sok, vagy túl kevés vizsgák enlegetése tehát egyaránt irreális — valójában jelenlegi vizsgakövetelményeink mindenki számára elviselhetők, feltéve, hogy nemcsak a vizsgaidőszakban akarnak az egyes tárgyakkal foglalkozni. Bár az általános tapasztalat az, hogy a többség sajnos még ez esetben is le tud vizsgázni. S ennyiből oktatási rendszerünk-

nek, majd további lépéseket kell tenni az elmélyült évközi munka megvalósítása felé.

— Többen felvetették, hogy néhány tárgyból tovább élnek a régi gondok, hiányoznak a jegyzetek, tankönyvek, ami erősen megnehezíti a vizsgára készülést.

— A jegyzetek megléte két dologtól függ: attól, hogy a tanszék időben elkészül-e a jegyzettel és hogy mekkora a jegyzetkészítés átfutási ideje. Ez utóbbi az, amire nincs befolyásunk csak annyiban, hogy a tanszéknek minél hamarabb adják le kézírataikat. A közelmúltban személyesen beszélgettünk a tanszékvezetőkkel, s e kérdésre külön is felhívtuk a figyelmüket hozzátéve, hogy amennyiben kisebb volumenű és példány-számú irodalomról van szó, ennek sokszorosítása házi-nyomdánkban is megoldható. Persze itt is csak tervszerű keretek között tudunk dolgozni, tehát szükséges, hogy az adott irodalom szerepeljen a tanszéki jegyzet-tervben, időben értesítsék a nyomdát stb. Kisebbségi csoportokat érintő, nem alaptárgyak esetében célszerűnek látszik az egyes blokkok, alternatív tárgyak esetében alkalmazott módszer átvétele, azaz bizonyos szakirodalmak kijelölése, megfelelő előadásokkal kiegészítve.

— Több tanszék kifogásolta, hogy a Nyelvi Intézet szorgalmi időszakban, azaz december 1-től tartotta a vizsgákat, aminek következtében a diákok az utolsó két hétben erősen elhanyagolták egyéb óráikat.

— A felvétel jogos, sajnos korábban nem tudtunk erről. Az előzetes tervek szerint a vizsgáknak december 10–22. között kellett volna lezajlaniuk, azonban sajnálatos módon az Intézet már 3-án megíratta a szigorlati belépő teszt-

et, és 6-án sor került az írásbelikre. Nem mondhatok mást, minthogy igyekeznünk odafigyelni, hogy a jövőben ez ne fordulhasson elő.

— Igen sokan kifogásolták, hogy egyes tanszékek karácsony és újév között nem tartottak vizsgákat!

— Az elmúlt évben az oktatók felvetése alapján az egyetem vezetése úgy döntött, hogy a két ünnep között ne tartunk vizsgákat. A közhiatedelmel ellentétben nemcsak az játszott ebben közre, hogy a féléves munka után oktatóink szerettek volna néhány napot pihenni, hanem az az általános tapasztalat is, hogy a hallgatók e vizsgákra tömegesen, gyenge felkészüléssel jelentek meg, vagy pedig elhalasztották vizsgáikat — esetleg meg sem jelentek.

Tavaly azonban bebizonyosodott, hogy a hallgatók jelentős része igenis igényli a két ünnep közötti vizsgát, ezért úgy döntöttünk, hogy ezt idén ismét lehetővé tesszük. A döntést a tanszékekre bíztuk, de nem írtuk kötelezően elő hogy legyen, s még kevésbé azt, hogy hány legyen. Ha most utólag kifogásolják a rendelkezésre álló időpontokat (vagy éppen az időpontok hiányát), ebben jelentős a KISZ felelőssége is! A vizsgaszabályzat kimondja, hogy a KISZ-nek beosztási joga van a vizsgaidőpontok kialakításába, s a KISZ-nek (a tanszéki képviselőket értem ez alatt) lehetősége lett volna, hogy a november közepére összeállított vizsgaidőponttervről véleményt mondjanak. Ha úgy ítélik meg, hogy egy tárgy iránt nagyobb „vizsgaigény” mint a kínált lehetőség, a tanszéki képviselő útján a tanszékvezetőhöz fordulhatnak, s ha ott nem kapnak segítséget, a felsőbb vezetést is megkereshetik. Mindez persze feltételezi, hogy e képviselők már előzetesen tisztában vannak az igényekkel! Ennyiből nemcsak mostanra tanulság, hogy akkor lesz majd igazán hatékony a képviselők rendszer, ha nemcsak utólag állapítanak meg hiányosságokat, hanem már előzetesen igyekeznek érvényesíteni a hallgatók érdekeit.

Ami a vizsgaidőpontokat illeti: tudtommal sem dékani szinteken, sem a rektori vezetés szintjén nem érkezett be az ügyben előzetes panasz, észrevétel.

— Köszönjük a tájékoztatót!

Fóris György

BRAVÓ, KLUB!

Ország-világ értesülhetett róla, hogy a Pesti Műsor év végi felmérése szerint a „legjobb egyetemi klubok” versenyében a közönség szavazata alapján a Közgáz Klub a KEK után a második lett! Gratulálunk annak a 30–40 áldozatkész, fáradságot nem ismerő klubosnak, aki idén is városzerte ismert filmklubot, irodalmi pódiumot, jazz-klubot, Polvax-ot, s persze szombati klubot teremtett, és emellett olyan „országos” rendezvényekkel is sikeresen megbirkozott, mint a folk-fesztivál, a kétnapos nemzetközi jazz-fesztivál, s most legutóbb a tökéletesen incidensmentes, gördülékeny, jó hangulatú rock-fesztivál.

Köszönet a munkájukért, és köszönet azoknak is, akik az egyetemi vezetés részéről végül is kiálltak e lelkes gárda munkája mellett, lehetővé tették, segítették ötleteik megvalósítását. Bravó, Klub!

AIESEC — kontra másodszori kiutazás

AIESEC — hangzatos név, szép képeslapok a hirdetőtáblán, színes útiélmény a Közgazdász hasábjain, diaporámával egybekötött élménybeszámoló, vonzó lehetőség minden közgazdász számára (vagy mégsem?). Talán csak ennyit jelent ez a szervezet mindazoknak, akik csupán hallomásból ismerik. Ha valaki jobban megismerkedik a szervezettel és működésével, egyrészt elámul a nagyszerű lehetőségek láttán, másrészt bosszankodik az utazók kiválasztásánál elkövetett hibákon.

Az AIESEC a közgazdasági és kereskedelmi tudományokkal foglalkozó hallgatók nemzetközi szervezete, amely a külföldi szakmai gyakorlatok szervezését, cseréjét végzi. Magyar részlege most van kialakulóban, de már eddig is szép eredményeket ért el. A szervezet további működése előtt óriási perspektívák állnak. Egyrészt egyre több külföldi hallgató nyerhet bepillantást hazánk és gazdaságunk életébe, másrészt a magyar kiutazók megismerkedhetnek a tőkés vállalat életével, az addig csak könyvből ismert fogalmakkal, az ott dolgozó emberekkel és nem utolsósorban tökéletesíthetik nyelvtudásukat az egy-két, esetleg háromhónapos nyugati szakmai gyakorlat során. Vitathatatlan, hogy egy-egy ember szinte egy

„szakmára valót profitálhat”

egy ilyen útból (ha kihasználja a lehetőséget). Egyetemünk hallgatói közül évente mindössze 20–30 ember számára válik

valóssággá ez a lehetőség. Természetesen sokkal többen jelentkeznek, s a feltételek sem teljesíthetetlenek. Jó tanulmányi eredmény, kiemelkedő szakmai munka (néhány TDK), jó közösségi munka és a nyelvtudás jelent pontot. Ki-ki mérlegelhet — képességei és elért eredményei alapján, hogy jelentkezzen-e. Megtörtént a jelentkezés és megindul a harc a pontokért. Az, hogy a jelölt végül is hány pontot kap, sok mindentől és sok mindenkitől függ. Csak két „apróságot” szeretnék kiemelni.

A mozgalmi munka értékeléséhez a jelentkezőknek egy „kezes” kellett magukkal vinni, korábban végzett munkájuk igazolására. Ha nem sikerült találni egy ilyen kezeset, az illető 0 pontot kapott, ha igen, megkezdődött a

„húzd meg — ereszd meg”.

Ugyanis szakvezetőségek osztják szét a pontokat az olyan jelöltek között is, akiknek nem ismerik a munkáját.

A nyelvtudást és a jelölt politikai-emberi magatartását hivatott ellenőrizni az a beszélgetés, amely egy három tagú bizottság előtt zajlott. A pontozás a következőképpen történt: egy jelölt maximum 10 pontot kaphat, de az 1 nyelvből meghallgatottak összpontszámának átlaga csak 5 lehetett. Erre állítolag azért volt szükség, hogy kiküszöböljék a pontozók liberalizmusát. Ezt talán sikerült elérni, de az egyenlőtlenség tovább nőtt. Úgy tűnik, eléggé ellentmondásos ez a pontrendszer. De objektív mércét nem lehet találni. Olyat viszont lehetne, amely jobban közelít a valósághoz. Mindegy, valahogy rangsorolni kell. S mivel csak 20–30 ember utazhat, így történet, hogy aki 41 pontot ér el, marad, aki pedig 41,5-et, az az utazik. Mindezek tetejében, vannak olyanok,

(Folytatás a 3. oldalon)

Szigorlat. Fotó: Fáth

„A vizsgázó mint gondolkodó ember érdekel”

Az elméleti történet tanszék előtt néhányan izgatottan beszélgetnek, értékelik most vizsgázott társuk friss vizsga-élményeit. Ma az eddigi vizsgázók közül senki sem kapott mégyesnél rosszabb jegyet. Ezek az eredmények kezdik eloszlatni az előző napi vizsgák okozta izgalmat, amikor is a legjobb osztályzat harmas volt.

Bent „alkotó légré” uralodik. Kicsit feszülten ülnek az asztal körül, mindenki előtt papír. Fehérbúdos lányok arca kipirult a tételhúzás és kidolgozás okozta izgalomtól. A fiúk közül az egyik gondterhelten sóhajt, mint később kiderült, nem is ok nélkül. A tanár úr rögtön felfigyel a segítségkérésre és pár szóval utal arra, amiről a tétel képesen hallani szeretne.

— Magának nem megy a kapitalizmus bírálata. Gondoljon arra, hogy mit mondott Saint Simon, mit használ fel Owen a bírálathoz?

Most érkezik az újabb vizsgázó, tételt húz, már indulna, hogy munkához lásson, amikor a tanár úr megkérdezi, hogy világos-e a tétel. Az igenlő válasz után még egy kérdés: Puskát hozott magával? Nem? Vizsgára puska nélkül jönni nagy könnyelműség, a puskát elővenni azonban még nagyobb.

A pár másodperces társalgás után került sorra az egyik lány. A tanár úr elolvassa a kidolgozott tételt, közben bólogat, úgy látszik, minden rendben lesz. Hogy még jobban megnyugtassa a kislányt, dicséző jelzővel illeti szépen himzett blúzáit, és máris következik a kis kérdések, amelyekkel a vizsgázótól tisztázni szeretné a tétel apró pontatlanságait. A felelő igyekezik megfontoltan válaszolni, és ez egy-két kivétellel sikerül is. A vizsgázató felteszi az utolsó kérdést, amelyvel egyben értékeli is a feleletet: Jó magának egy jó?

Jöhet a következő vizsgázó, aki bizony elég nyugtalanok látszik. Ő az a fiú, akinek kiegészítő támpontokat adott a tanár úr. A tétel kidolgozása pontatlannak látszik, így az apróbb, mentőkérdések következnak, a fiktív tőkéről, az alapítói profitról, a túltermelési válságról. A válaszok bizonytalanok, és kevésnek bizonyulnak. Úgy látszik, a könyv kétszeri elolvasása és az előadások látogatása sem volt elég egy sikeres vizsgához.

Most egy SZET-es fiú van

soron. Időhiány miatt nem tudta tételét teljesen befejezni, így szóban pótolja ezt, és nem is kevés sikerrel. Az értéktörvény érvényesüléséről beszél, igyekezik mindenre kitérni. A kérdésekre gyorsan, szinte lélegzetvételnyi szünet nélkül, de jól válaszol. Ő vizsgázik a leggyorsabban, és az eredmény jeles.

A vizsgáztatás fél egykor fejeződik be, ma természetesen vizsgáztak és a vizsgaátlag 3,64 lett, amelyet csak a két elégtelen felelet rontott le. Dr. Szigeti Endrét kérdeztem, mondja el véleményét a vizsgáról és a vizsgázókról.

— Úgy érzem a vizsgaidőszakot még nem lehet megítélni, mert a vizsgák nagy része még hátra van.

A hallgatók magatartásával kapcsolatban szeretném megemlíteni, hogy az előadásokon igen kicsi, körülbelül 20 százalékos volt a látogatottság. Mi ennek az oka? Azt szokták mondani, hogy az előadások látogatottság három tényező határozza meg: az előadó személye, az anyag minősége, és hogy a tárgy önmagában mennyire közérdekű. Természetesen, hogy mindenkit nem érdekelhet egyformán az előadás, és a diákok hozzájuthatnak az előadások anyagához írásban is, tehát a vizsga szempontjából nem kell feltétlenül előadásra járni. Azonban pl. a húszas évekről nincs anyag, csak előadásokon lehetett információkat szerezni erről a korról, mégsem nőtt meg az előadások látogatottsága. Ebből arra lehet következtetni, hogy az évfolyam nem érdekli a tárgyat. Az előadásokkal kapcsolatban különböző problémák merültek fel. Lényegében már más tárgyakban is érintett anyagot kell a hallgatóknak előadnom. Igyekeztem új szempontok szerint megközelíteni a témát. Marx, Engels műveinek ismertetése a könyvben is megtalálható, ezek a „késztermékek”. En a „gyártási folyamatok” rejtelmébe szeretném bevezetni a diákokat. Ezt egyben nevelési célnak is tekintem, így jobban tudnak gondolkodni az anyagban, áttekinthetőbbé válik számukra, és nem vesznek el a részlet-kérdésekben. A hangsúly a gondolkodáson, az összefüggések keresésén van. Ezért kollektív megállapodtunk a vizsgáztatás elveiben. Akinél úgy érezzük, hogy gondolkodása alakításában érezhető hatása van az általunk elő-

(Folytatás a 7. oldalon)

Enyhülés és szolidaritás a hetvenes években

A történelem majd még csak azután fogja minősíteni a mögöttünk hagyott évtizedet. A hetvenes évek jellemzésében minden valószínűség szerint benne lesz majd, hogy ez az időszak a remény és a megtorpanások évtizede volt. Ahogy kezdődött: indokoltak voltak a remények. Ahogy folytatódott, gyors előrehaladással és időnkénti megtorpanásokkal, új világpolitikai tisztázásokkal és ugyanakkor új feszültségcök létrejöttével — szóval: a folytatás nemegyszer óvatosságra intett bennünket. Mégis azt kell mondanunk, hogy a hetvenes években is megfigyelhetjük a szolid lépéstékű fejlődést, amely ellentmondásosan bár, de mindenképpen utat tört magának.

Az optimisták szívesen emlékeznek a hetvenes évek első felére: a látványosabb, vagy annak tűnő sikerekre. A pesszimistábbak, a megfontoltabbak évtizedünk második felének ellentmondásos viszonyait, bonyolultabbá váló kapcsolatrendszerét hozzák fel érvként. Való igaz, hogy az elmúlt években — úgy is mondhatjuk: a két kongresszus között, tehát az MSZMP XI. kongresszusától a XII. kongresszus előkészítésének idején — bekövetkeztek bizonyos kedvezőtlen változások is.

Kádár János, az MSZMP Központi Bizottságának első titkára mondta 1978 áprilisában a Központi Bizottság ülésén: „A nemzetközi helyzet új vonása, hogy a helsinki értekezlet után mindazok, akik nem hívei a leszerelésnek, a nemzetközi enyhülésnek, ellentámadást indítottak. Azt hiszem, a világ közvéleménye előtt nem kell különösebben magyarázni, hogy a helsinki értekezlet létrejött a szocializmus, a haladás erőinek, a békés egymás mellett élés híveinek sikere volt. Ebbe a haladás, a béke híveinek nem tudtak beletörődni. Ez készítette őket ellentámadásra például az emberi jogok ügyén. A fő tendencia mégis változatlanul érvényesül. Ilyen értelemben helyesnek bizonyult a kongresszus elemzése... Változatlanok a céljaink is.”

A fő nemzetközi tendenciák és ezekkel összhangban, céljaink, sikereink, eredményeink és megtorpanásaink megértéséhez érdemes emlékezni a megelőző időszakra, arra, ahonnan indultunk. *Puja Frigyes* külügyminiszter így jellemzi ezeket az éveket: „A hatvanas évek végétől, a hetvenes évek közepéig terjedő időszak bővelkedett pozitív és látványos nemzetközi eseményekben. Olyan jelentős eredmények születtek, mint az úgynevezett német problémák rendezése, az európai biztonsági és együttműködési értekezlet, a Záróokmány aláírása, a leszerelés egyes — különösen a nukleáris fegyverkezéssel összefüggő — részproblémáinak a megoldása, a vietnami háború befejezése, a szocialista és a tőkésországok kétoldali kapcsolatainak, ezen belül különösen a Szovjetunió és az Egyesült Államok kapcsolatainak lényeges javulása. Mindezek és más pozitív fejlemények eredményeképp az enyhülés a nemzetközi politika fő irányzatává vált.”

Valóban ez történt a hetvenes években, szemünk-fülünk előtt és — szerény lehetőségeink szerint — a mi részvételünkkel. Mert az események alakulásába, ha nem is meghatározó erővel, de „belejárásztok” azok a lépések, tettek is, amelyek összefonódtak hazánkkal, népünkkel.

Hazánk és környezetünk

A Magyar Népköztársaság — a Varsói Szerződés és a KGST, a szocialista országok közösségének tagjaként — természetesen elsősorban szűkebb környezetében, Európában fejt ki érezhető hatását tevékenységét. A magyar külpolitika, diplomácia minden megnyilatkozásában hangot adott annak, hogy lépéseit, kezdeményezéseit messzemenően egyeztetni a szövetségeseivel, és azokat mindig a béke, a biztonság, az enyhülés, a leszerelés, a haladó erők pozícióinak erősítése érdekében hozza.

A hetvenes években új szakaszba léptek a Magyar Népköztársaság és szomszédainak kapcsolatai. Tekintettel arra, hogy Magyarországot a semleges Ausztriával kiegészülő szocialista környezet veszi körül: hazánknak nem voltak politikai jellegű nehézségei a szomszédokkal. Amikor a világban előtérbe került a gazdasági-kulturális kapcsolat magasabb szintre emelése: hazánk késedelem nélkül rálépett erre az útra. A hetvenes években, főként az elmúlt esztendőben elsősorban a magyar-szovjet gazdasági kapcsolatok erősödtek. Ennek csak egyik tényezője volt az úgynevezett energiaválság, amely a tőkés világot és a harmadik világot sújtja elsősorban, de érezteti hatását a világ más szféráiban is. Energia- és nyersanyag-behozatalra szoruló népgazdaságunk az eddigieknél is szorosabb, szervesebb kapcsolatokat épített ki a szovjet népgazdasággal. A különböző távvezetékrendszerek földgáz, olaj és villamos energia érkezik hozzánk a Szovjetunióból, és fokozódott nyersanyag- és alapanyag-behozatalunk is. Enélkül elképzelhetetlen lett volna vegyiparunk fejlesztése, és jelentősen lecsökkennének importlehetőségeink.

Gyorsan fejlődik hazánk és a szomszédos Csehszlovákia kapcsolatrendszere: ennek új lendületet adott a Nagymaros—Bős térségében létesítendő vízellátás munkálatainak előkészítése. Ebben az évben miniszterelnöki szinten tisztázták ismét kölcsönösen a teendőket: úgy látszik, elhárulnak az utolsó akadályok is.

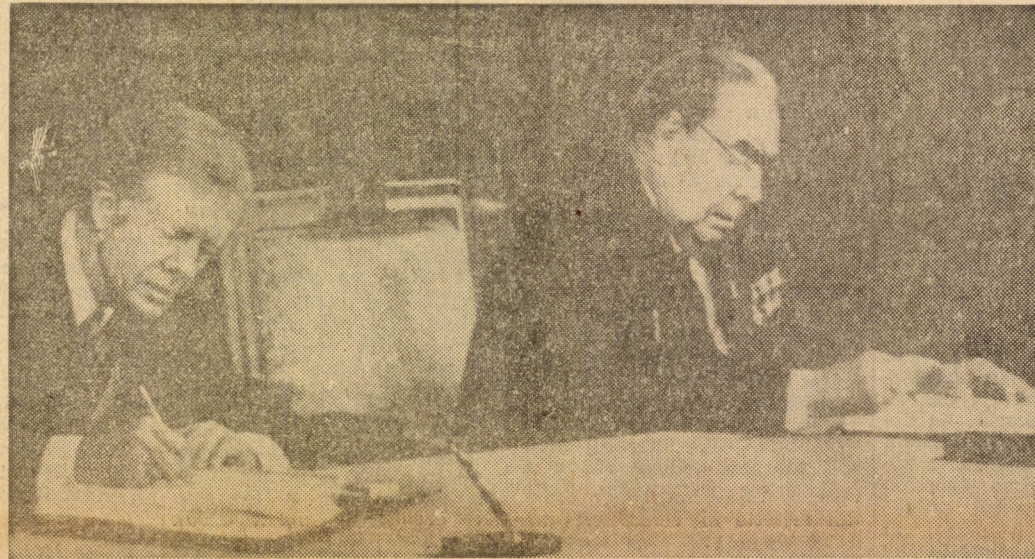
Évről évre gyorsabban fejlődnek a magyar—jugoszláv gazdasági kapcsolatok is. Ezekhez jó alapot nyújtottak a különböző csúcs-szintű megbeszélések, elsősorban Kádár János és Joszipo Broz Tito tárgyalásai. Jugoszláv—magyar vonatkozásban maradéktalanul érvényesül az a törekvésünk is, hogy a nemzetiségek kölcsönösen hidat képezzenek

köztünk, ösztönözzen hassanak kapcsolataink fejlődésére.

Fronttörés értékű az a néhány megállapodás, amely a hetvenes évek végén jött létre Magyarországgal és Ausztriával között. Nem csupán a vízumkénszer megszűnéséről van szó, hanem arról is, hogy gyarapszik a közös vállalkozások száma, s Ausztria bizonyos részt vállalt a magyar határközveti infrastruktúrájának fejlesztéséből. Budapest és Bécs kapcsolatainak gyors javulását, szélesedését hatásosan segítették elő a különböző magyar—osztrák csúcsmegbeszélések, kölcsönös látogatások.

Közvetlen környezetünkbe számítjuk azokat a szocialista országokat is, amelyekkel — szövetségi rendszerünkönkívül, politikai elköltelezettségeinkből adódóan — szorosabb kapcsolatban állunk. A Bolgár Népköztársaság, a Német Demokratikus Köztársaság és a Lengyel Népköztársaság évről évre szélesíti, erősíti kapcsolatait Magyarországgal, és az együttműködésnek mind újabb és újabb lehetőségei tárulnak fel. Megmutatkozik ez boltjaink kirakataiban, de érezhető a kölcsönös turistaforgalomban is.

A turizmus kérdései ritkán szerepelnek a „nagypolitika” számvetéseiben. Mégis utalnunk kell arra, hogy hazánkban, hazánk közvetlen környezetében érezhetően megéltünk az idegenforgalom. Ez egyértelműen jelzi, hogy a kölcsönös érdeklődés nem csupán az állami és pártvezetők szintjén fejeződik ki, hanem a — tömegek szintjén is. Magyarország történelme során első ízben idegenforgalmi ország lett — méghozzá anélkül, hogy rendelkezne olyan eszközökkel, lehetőségekkel, amelyek ezt az idegenforgalmi vonzást

Bécsben Leonyid Breznev, az SZKP KB főtitkára, szovjet államfő és James Carter amerikai elnök aláírták a SALT-2 szerződést

különösebben erősítene. A Balaton és néhány más furdóhely befogadóképessége korlátozott, útjaink átértesztőképessége, szállodai férőhelyeink száma ugyancsak behatárolt. Pillanatnyilag arról sem nagyon lehet beszélni, hogy e tekintetben óriási változások várhatók.

A turisztikai vonzás mégis évről évre nő. Ennek nyilvánvalóan politikai, gazdaságpolitikai oldalai is vannak. Szocialista és nem szocialista országokból érkező vendégek egyaránt kíváncsiak az itt folyó szocialista építómunkára, arra a politikai és gazdasági gyakorlatra, amely népünk anyagi és szellemi viszonyait, körülményeit meghatározzák.

A hetvenes években elmélyültek Magyarországon és a tavolabbi szocialista és szocialista irányzatú országok kapcsolatai is. Vietnam népe történelmi jelentőségű győzelmet aratott és évtizedünkben sor került az ország egyesítésére. Hazánk a gyarmatosítók és újjágyarmatosítók elleni harc éveiben megbízható szövetségese volt Vietnam népének: támogatását megadja most is, amikor az ország újjáépítése kerül napirendre, rendkívül nehéz körülmények között. Elegetdől csak a kínai agresszióra és a kínai katonai és gazdasági fenyegetőzésre utalni, s arra a nyomásra, amelyet Peking a szomszédos Kambodzsa és Laoszra gyakorol. Vietnam mindkét ország védelmében szerepet vállal, jelentős erőket latbavetve a kínai nyomás feltartóztatásáért.

Vietnam és indokínai szövetségesei elsősorban a szocialista közösség országaira támaszkodhatnak.

A hetvenes években erősödtek hazánk kapcsolatai Kubával. Kuba a szocialista világrendszer részévé vált, ugyanakkor kiemelten nagy szerepet játszik az el nem kötelezettek mozgalmában. A kubai népgazdaság helyzetén már érezhető az a tartós segítségnyújtás, amelyben Havanna éppen szocialista partnereitől részesült. Kuba egyebek közt erre is támaszkodik, amikor főként Afrikában fellép az elnyomott népek, a gyarmati iga lerázásáért, az újjágyarmatosítási törekvések felszámolásáért vívott harcban. A kubai csapatok vitathatatlan érdemeket szereztek az angolai néphatalom megszüntetésében, az etiópiai forradalmat Szomália részéről fenyegető veszélyek elhárításában. Ebben a küzdelemben a kubai harcosok, dél-ijemeni fegyvertársaikkal együttműködve értek el sorsdöntő sikereket, lehetővé téve, hogy Etiópia tovább járhassa maga választotta, forradalmi útját.

Természetesen nem áll szándékunkban ki-saláztatni olyan eredményeket, amelyeket nem mi értünk el. Itt csak arra mutatnánk rá, hogy ezekben a világpolitikai mozgásokban valamiképpen benne foglalattik az is, amit Magyar Népköztársaságnak nevezünk. Szerepünk, céljaink — persze szövetségeseinkkel elsősorban a Szovjetunióval együtt — találkoznak más

népek, nemzetek, haladó mozgalmak törekvéseivel, egymást erősítik.

A nemzetközi munkásmozgalmak

A Magyar Népköztársaság a realitásokból indul ki — ennek megfelelően törekszik a kapcsolatok erősítésére a mienktől eltérő társadalmi berendezkedésű országokkal is. Kézenfekvő, hogy eközben az egymás ügyeibe való be nem avatkozás, egymás kölcsönös tiszteletben tartása, szuverenitásának megbecsülése talaján áll. Ez a következők, elvi politika a hetvenes években újabb sikereket hozott hazánknak. Sor került a viszony rendezésére Bonn-nal, élénkülnek a kapcsolatok Párizssal, Rómával és kisebb mértékben Londonnal, és jelentős a fejlődés a magyar—amerikai kapcsolatok tekintetében. Kádár János így jellemezte a magyar—amerikai kapcsolat helyzetét: „Több évi erőfeszítés eredményeként az utóbbi időben fejlődés van a Magyar Népköztársaság és az Amerikai Egyesült Államok kapcsolataiban is. A közvélemény számára ezt nagyon szemléletesen bizonyította egy jellekes aktus; a korona visszaadása. Jelenleg pedig bizonyítja a Magyar Népköztársaság és az Egyesült Államok közt megkötött megállapodás, amely deklarálja a megkülönböztetésmentes kereskedelmet.”

Hazánk közvéleménye mindig különös figyelemmel fordult a nemzetközi kommunista és munkásmozgalmak kérdései felé. A megtor-

volna ki. Álláspontunkat egyébként így szögezte le a Központi Bizottság első titkára, Kádár János: „Kína belső kérdéseibe nem tudunk, és nem is akarunk beleszólni. Ideológiánkat azonban kötelesek vagyunk megvédeni, külpolitikai vonalunkért kötelesek vagyunk harcolni. Ha valamely területen összeütközünk velük, természetesen meg kell mondanunk a véleményünket, mégpedig oly módon, ami megfelel általános politikai gyakorlatunknak. Nem célunk a szakadás mélyítése, és az sem, hogy még messzebb taszítsuk őket magunktól, a szocialista világtól. Ha lehet, az államközi kapcsolatokat próbáljuk meg normálisan, civilizált emberek módjára javítani és fejleszteni.”

A világpolitika döntő kérdése maradt a hetvenes években az enyhülés, a leszerelés ügye. A Nixon után következő amerikai elnök, Gerald Ford még a szótárból is töröltetni akarta az enyhülés fogalmát, ám ez a tendencia életképesebbnek bizonyult. Minden ellentmondás, visszahúzó tényező dacára is világossá vált ugyanis, hogy az enyhülésnek nincsen reális alternatívája. Ezt manapság már sehol sem tagadják nyíltan. Mégis tapasztalhatjuk, hogy számos közvetett támadás éri az enyhülési folyamatot. Manapság ugyanis már nyilvánvaló, hogy az enyhülésnek az ad valós tartalmat, tartós értéket, ha kiegészül — katonai enyhüléssel is. Magyarán: a politikai és gazdasági közeledést kövessék konkrét leszerelési és fegyvervezérlési intézkedések. Európában pedig hozzanak újabb és újabb úgynevezett bizalomkeltő intézkedéseket, amelyeket a helsinki záróokmány amúgy is előírt.

A tárgyalások frontjai

Több szinten folynak tárgyalások mostanában a leszerelésről. Az ENSZ-nek van leszerelési bizottsága. Bécsben a Varsói Szerződés és a NATO tagállamainak képviselői tárgyalnak a közép-európai fegyveres erők csökkentéséről. Magas szintű szovjet—amerikai tárgyalásokon kidolgozták a SALT-2 egyezményt a stratégiai támadófegyver-rendszerek korlátozására. Am hátra van még ennek amerikai ratifikálása — a ratifikálás ellen pedig egyre élesednek a támadások.

Ebben a helyzetben tett, szövetségeseivel egyeztetett nagyvonalú, egyoldalú leszerelési lépést a Szovjetunió. *Leonyid Breznev*, az SZKP KB főtitkára, az NDK megalakulásának jubileumi ünnepségén Berlinben bejelentette, hogy a Szovjetunió egyoldalúan kivon 1000 harcocsit és 20 ezer katonát az NDK területéről. A szovjet vezető a példa követésére szólította fel a NATO-tagállamokat — amelyek egyébként éppen most kerültek szembe sorsdöntő dilemmájukkal: hozzájáruljanak-e ahhoz a veszélyes amerikai tervhez, hogy területükön nagy hatósugarú rakétafegyvereket állítsanak fel. A Pershing 2 rakéták rendszeresítése ugyanis azzal a veszéllyel jár, hogy felborítja a stratégiai egyensúlyt, és a Szovjetuniót és szövetségeseit is ellenintézkedésekre kényszeríti. Ez pedig azt jelenti, hogy az európai NATO-országok vezetői kiteszik népüket egy esetleges visszacsapás borzalmainak.

A szovjet kezdeményezésnek most is konkrét célja van. A szocialista országok szeretnék elkerülni a fegyverkezési hajszát újabb felgyorsulást. A Szovjetunió szeretne újabb lendületet adni a SALT-szerződés törvénybe iktatásáért harcoló amerikai erőknél. Egyáltalán tisztább lenne a légkör, amelyben majd elkezdődhetnek a tárgyalások a harmadik SALT-egyezményről. Ebben már szerepet kapna Európa is — nem csupán a két nagyhatalom.

Évtizedünk vége felé a washingtoni vezetés nincs irigylésre méltó helyzetben. Most kell ugyanis fizetnie azért, amiért felelőtlenül csatlakozott a különböző szovjetellenes-kommunistaelles kampányokhoz. Az „emberi jogok” ürügyén indított rágalomhadjárat szóhoz juttatta az enyhülést ellenfeleit, mint ahogy ingyen fórumhoz jutottak akkor is, amikor előráncigálták a Kubában tartózkodó szovjet katonai kiképző személyzet ügyét. A washingtoni idegtek megvesztették az Iránban és Nicaraguában elszenvetelt kudarcokat is: s most ezekért is az amerikai „engedékenységet”, a szocialista országok aktivitását okolják. A provokatív és megalapozatlan hangulatkeltés a szenátusban és a képviselőházban már többször átrajzolta az erővonalakat: a ratifikációs vita kimenetele az utolsó pillanatig eldőltetlen.

A hetvenes évek egyik meghatározó sajátossága a szocialista világrendszer befolyásának növekedése. A proletár Internacionálisizmus, a szocialista szolidaritás eszméi az egész földgolyón éreztetik hatásukat. Eppen úgy, ahogy az SZKP XXV. kongresszusán egyenlő hangsúlyt kapott az enyhülés és a szolidaritás ügye — egyenlő a hangsúly a magyar munkásmozgalmi, külpolitikai, diplomáciai gyakorlatban is. Az enyhülés újszerű, jobb feltételeket teremtett az elnyomás különböző formái ellen ma is harcoló népek és a küzdelmüket segítő erők számára. Ugyanakkor a gyarmati rendszer felbomlásának felgyorsulása, a nemzeti felszabadulásokért küzdő népek sikerrel jobb, optimálisabb feltételeket teremtett az enyhülési politika kiteljesedése számára is. Ez az összefüggés nyilvánvaló és esztertelmű, hiszen a szabadságmozgalmak sikerei a fegyveres és egyéb konfliktusok kiküszöbölését eredményezik — így aztán javulnak az enyhülés távlatai.

A hetvenes évek tapasztalatait elemezve, mi is reálisabban szemléljük az enyhülést, annak lehetőségeit. De mert realisták vagyunk, látnunk kell: az enyhülés tendenciája életerős, az továbbra is érvényesül. Így van ez még akkor is, ha nagyon-nagyon nehezen tűnnek el az akadályok az enyhülés útjából.

AIIESEC — kontra másodszori kiutazás

(Folytatás az 1. oldalról)

„akik másodszor utaznak”

AIIESEC gyakorlatra. A legfájdóbb, hogy ezzel a KISZ-bizottság is egyetért. A közvélemény természetesen nem. Az illetékesek ezt elsősorban azzal indokolják, hogy a másodszori jelentkezők már bebizonyították, hogy jó szakmai munkát végeznek, s biztos most is így lesz. (Nem tudom, hogyan bizonyították ezt, s ha igen, mi garantálja az utóbbit.) Elhiszem, hogy vonzó és érdekes, hasznos, sőt anyagilag sem hátrányos dolog lehet megismerni egy angol vagy svéd vállalatot egy nyugatnémet vállalat megismerése után. Mégis alapvetően önző dolognak tartom, ugyanis ezzel más hallgatókat zárnak el attól a lehetőségtől, hogy ők is bebizonyítsák, hogy jó, szakmai munkát végeznek. Olyan jelentkezőket, akik szintén jó tanulmányi és közösségi munkát végeznek, jó nyelvtudásúak, viszont az ő munkájukat ez a pontrendszer nem értékeli annyira, ezért csak 40,5 pontot értek el. A lehetőséget szeretném hangsúlyozni, amit másoknak is meg kell adni, azoknak, akik még nem vettek részt ilyen gyakorlaton. Egy magyar vállalat mellett ismerjék meg a tőkés vállalat életét, nem pedig a német mellett a svédet. Különbőség. Másrészt furcsállom (bár ezt nem állíthatom egyértelműen), hogy a hazai vállalatok élete iránt nincs ilyen óriási érdeklődés. Csodálom, hogy a kétszer kiutazók nem kívánják gyümölcsöztetni kiváló szakmai tudásukat néhány — a magyar vállalatok problémáit boncolgató — TDK-val. Például megismerhetnék a külker. vállalat mellett a termelő vállalatot, vagy egyáltalán a magyar gazdál-

kodó szervezet. Úgy hiszem, az ilyen jellegű munka népgazdasági haszna is nagyobb valamivel.

Aprópó TDK: A másodszori kiút előzetes feltétele az volt, hogy a jelentkező írjon egy 1. helyezett TDK-t (amit később „helyezett”-re módosítottak). Furcsa, hogy nem vette észre senki, hogy az AIIESEC-utazások sorsa decemberben, a TDK-k helyezése pedig februárban dől el. Végül is az lett belőle, hogy egy

„opponenst kellett találniok”

aki ráírta a dolgozatra, hogy az várhatóan helyezett lesz. Ehhez nem fűzők kommentárt. Ahhoz sem, hogy volt, akinek ugyanaz a TDK-ja beleszámlított a tavalyi és mostani összpontszámába is.

Még egy apróság, amit nem értek. Hogy lehet, hogy olyan valaki, aki haladó nyelvi csoportban végig ötös volt és állandó nyelvtanára (aki hetente kétszeri találkozás és nem ötperces beszélgetés alapján ítélt) folyékonyra értékelte nyelvtudását, a már említett nyelvi beszélgetésre 0 pontot kapjon. Talán nem öt percig kellett volna tartania a meghallgatásnak, vagy az állandó tanár téved? Nem tudom.

Ha valaki azt hinné, hogy a személyem elleni sérelem miatt írtam le mindezeket, gyorsan kiábrándítom, nem jelentkezem AIIESEC-re. Csupán a saját véleményemet írtam le, hátha lesz ki egyetért vele. Egy apró javaslattal is élnék: valahogy függővé kéne tenni az AIIESEC kiutazást az itthoni szakmai gyakorlatok sikerétől. Akár úgy is, hogy csak IV. évben lehessen kiutazni, miután mindenki látott már valamit egy itthoni vállalat életéből is. Végezetül még egy gondolat. Sokan beszélnek arról, hogy nehéz érvényesülni az Életben, a munkahelyen, a tehetségeseknek és a kevésbé tehetségeseknek. Kijelölt vágányok, kiemelt emberek vannak, akiknek egyengetik az útját. Legalább itt ne kövessük ezt a példát, a mi demokratikus egyetemünkön.

Monori Attila

Karrierista AIIESEC-esek kontra az erkölcs prókátorai

„kiemelt emberek vannak, akiknek egyengetik az útját” (Monori Attila)

„kiemelkedő emberek vannak, akik egyengetik az útjukat” (AIIESEC)

Meglepetéssel és megnyugvással olvastuk Monori Attila cikkét. „AIIESEC — kontra másodszori kiutazás” Attila cikkének a címe, amelyben többek közt a kétszeri kiutazás ellen nyújtotta be tiltakozását. Ami már nem új, hanem több vitát megért téma, és sajnálatos, hogy Attila ezek közül egyikre sem tudott eljőnni. Most bizonyára jobban ismerne írásának tárgyát. Mindenestre tiszteltre méltó, hogy e fontos és komoly kérdésben tollat ragadott és részletesen megírta véleményét. Bátorúságra vall, hogy ezt a közvélemény nevében tette.

Mielőtt vitába szállnánk vele, egy apró, de a későbbiekben kifejtettek szempontjából döntő tényre kell szembeszéznünk. Az AIIESEC működése előtt nem állnak óriási perspektívák. Az AIIESEC a mi vonatkozásunkban kelet-nyugati együttműködési szervezet. Elég csak most a kelet-nyugati kapcsolatok pillanatnyi helyzetére és a jelen gazdasági állapotokra gondolni. A KISZ KB (az irányító szerv) mindezt eléggé kézzelfoghatóan értésünkre is adta.

Miért kardoskodik hát szakbizottságunk a másodszori utazás mellett? Egyrészt mert az idén a KISZ KB a kiutazók létszámának szinttartását a diákok mérhető szakmai fejlődésétől tette függővé. Ennek mai tudásunk szerint legjobb mérceje az utazás tapasztalatai alapján íródott TDK, mely ugyan erkölcsi kötelessége lenne minden gyakorlatnak, de vágyak helyett nezzük inkább a tényeket: tavaly előtt 25 utazó közül 1, tavaly 4 írt csak dolgozatot. Ha közülük utazik valaki másodszor, az úgyszólván teljes biztosíték arra, hogy legalább ők írják majd újból, s megakadályozzák (nemléjük nemcsak ők), hogy a KISZ KB jövőre csökkentse keretszámunkat. Ez az előnyös a közösség számára. Ők pedig folytathatják a megkezdett munkát.

A másodszori utazás elvi lehetőségének megsilantásával ösztönöznünk is szeretnénk az először utazókat a szakmai buzgalomra (utólagos szankciókra úgysem lévén lehetőség), mert a gyakorlat sikere nagyrészt a gyakorlatoktól függ; ki mennyire tud ellenállni az érthető, de kevésbé termékeny pusztá ámuldozás kísértésének.

E töredéknyi TDK-t azért is tartjuk értékesnek, mert a gyakorlatok 1/4-e nyíltan be-

ismeri, hogy gyakorta legfeljebb, ha nyelvi szempontból ért valamit, közülük nem egy pompás tengerparti nyaralásával dicsekszik. Márpedig az AIIESEC-gyakorlat nem jutalomüdvölés. Velük szemben az Attila megtestesítette közvélemény ropant elnéző, pedig a helyet igazán ők veszik el a tanulni akarók elől. A pontozási rendszer arra hivatott, hogy a követelményekkel összhangban azokat preferálja, akiknél legvalószínűbb a jó értelemben vett törekvés. Garanciát persze nem nyújthat. Érezzük, hogy a meglevő rendszer, nem mindenkit elégit ki, ezért különösen örömlőnkre szolgál, hogy egy hozzájáruló hasznosítható javaslattal élj, melyet gyakorlati kidolgozás után bevezethetőnek tartunk. Egy másik alkalommal határozottan fejtette ki véleményét az a kritikusunk, aki az elitiskola-népiskola párhuzammal tette érzékletesebbé mondani- valóját, minket az elítélés szószólonak feltüntetve. Kizárólag azokat lökdösnénk tehát előre, akik eddig is többet profitáltak? Vajh, miért nem hívjuk akkor vissza minden tavalyi utazónkat? Pedig ez lenne a belterjesség receptje.

Ez a kérdés kísértetiesen hasonlít a magyar gazdaságpolitika felismert hibájára, mely a nivellálást támogatta

és nem engedte továbbfejlődni a kiugró teljesítményi nyújtókat.

Attila helyesen hívja fel a figyelmet arra, hogy az idegen nyelvi beszélgetés az emberi-politikai magatartást is nézi. Ezek után megfeledeznek erről, és pusztán a nyelvi teljesítményekkel foglalkozik. Hozzá kell tennünk az említettekén kívül, hogy első sorban a motiváció és a kommunikációs készség érdekelte a bizottságokat; és bármilyen meglepő, az egyik bizottság-elnök és egyben állandó tanár egy diákjának nyelvigényes csoportjában fél év végén négyest adott, a beszélgetés pedig, ahogy mondod, az egyenlőtlenséget növelve — vagyis differenciálva 0 ponttal „jutalmazott”. Emberekről lévén szó, teljes objektivitás itt sem garantált. Fél évvel ezelőtt a gyantíthatóan szűk „közvélemény” még nem emelt kifogást a pontrendszer és a másodszori utazás ellen, csak azóta, amióta a lista nevekkel töltődött, döbben rá mindenki az igazságra. Még szerencse, hogy Attila nem jelentkezett gyakorlatra, a listán se kutyája, se macskája, véleménye elfogulatlan, csak az általa vélt jogtalanságok ellen ágál.

AIIESEC-szakbizottság (Terjedelmi okok miatt a cikket rövidítve közöltük.)

Egy KISZ-bizottsági ülésről

Az elmúlt év decemberében mint minden évben, ezúttal is dönteni kellett arról, hogy kik szerepeljenek azon a névsoron, amelyet az AIIESEC illetékesei a kongresszusra visznek, azzal a céllal, hogy elcseréljék a jelentkezőket.

Az ülés előkészítéséről el szeretnénk mondani, hogy már több mint egy hónappal előtte különböző hírek, vélemények, ritkán csoportvélemények jutottak a KISZ-bizottság tagjaihoz. Ezeket a véletlenszerű információkon kívül minden bizottsági tag feladatuk kapta, hogy minél szélesebb körből merítsen véleményt az AIIESEC körül kialakult mende-mondákról, illetve a másodszori kiutazásról. Szükségesnek és fontosnak ítélték meg, hogy az egyetemi közvéleményt ilyen szélesen megmozdító kérdés tárgyalását alaposan előkészítsük.

A KISZ-bizottság közel három órán át tárgyalta az AIIESEC-kérdést.

Az ülés első felében a szakbizottság általános működéséről volt szó. Felhívtuk az AIIESEC helyi bizottsága vezetőinek figyelmét arra, hogy bár történtek lépések a közvélemény jobb tájékoztatására, illetve bevonására a szervezettelső életének demokratizálásának növelésére: ezt a szándékot és készséget újabb lehetőségekkel bővítsék. Tegyük lehetővé a vállalkozók számára hasznos munka végzését a szervezetben. Törekedjenek

arra, hogy a káderutánpótlás nevelésénél ne néhány ember kezébe összpontosuljanak azok az ismeretek, amelyek szükségesek a munka elvégzéséhez. Mindezek mellett azonban elismeréssel kellett szólnunk a szakbizottság utóbbi egy-két éves dinamikus fejlődéséről, (például kiutazók számának jelentős növekedése) ami nem kis részben az AIIESEC helyi bizottság jelenlegi vezetőinek érdeme.

Az ülés második felében a névsorról döntöttünk. Ez a döntés ismert. A bizottságon belül is vita folyt a másodszori kiutazókkal kapcsolatban és a szavazás sem volt egyhangú. Végül is megőrsítettük azt a döntésünket, amelyet a pontozási rendszer elfogadásával együtt kb. egy évvel ezelőtt hoztunk. Nem általában, hanem személyenkénti értékeléssel a plusz kritériumok teljesítése esetén nyíltan lehetőség újból kiutazásra. Ezen kritériumok és az egyéni elbírálás alapján az idén mind a három másodszori jelentkező kérését támogattuk.

A döntés formális kritériumai alapján az egyik jelentkező a 30 kiutazó közül a legtöbb (70) pontot, a másik kettő a 11., illetve a 15. helyet érte el. A rangsorban a 15. jelentkező 12,5 ponttal többet ért el, mint a kiutazási küszöbszám. Ez jelentős különbség. Jelezni szeretnénk: mivel ez az ülésen is megfogalmazódott, hogy a

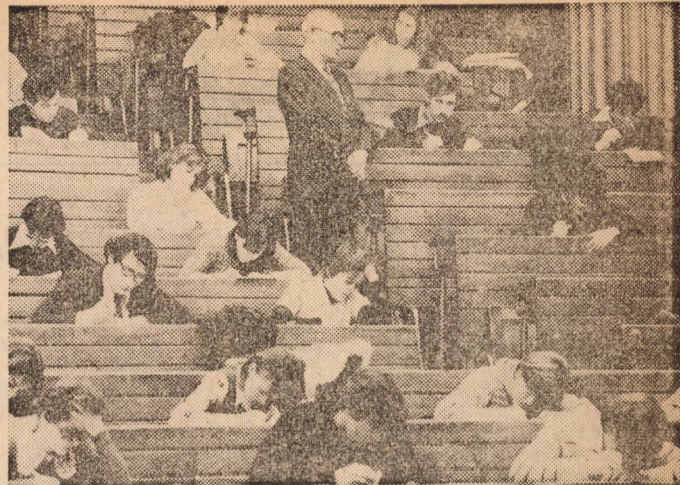
helyzet és a döntés más lett volna, ha például a másodszori jelentkezők száma jóval több lett volna. illetve, ha pontjaik nem különböztek volna ilyen nagy mértékben a küszöbszámtól. Formális megközelítésen túl a döntés elvi alapja a következőkben fogalmazódott meg. Az AIIESEC gyakorlaton való részvétel támogatása nem jutalmazási forma. Célunk a gyakorlattal az, hogy a szakmai és tanulmányi, illetve egyéb készségek terén egy adott, nem alacsony szintet elérőknek lehetőséget biztosítsunk, hogy nemzetközi tapasztalatokkal is bővítsék tudásukat. Fontos, hogy így is hozzájáruljunk saját mozgalmi eszközeinkkel a közgazdasági szakemberképzéshez. Gyakornokaink helytállásától, tudásától is függ, az országról kialakult kép és teljesítményük befolyásolja a következő évi kiutazási keretszámot. Bár az elvi lehetősége egy ilyen megközelítésben fennáll annak, hogy zárttá váljék a rendszer, természetesen a gyakorlatban éppen az egyéni elbírálás alapján ez nem reális felvetés. Elvi álláspontunk, hogy lehetőséget biztosítsunk a legjobbak számára a kiemelkedéshez. Ugyanakkor más formában biztosítanunk kell az először jelentkezőknek a felzárkózás lehetőségét.

A döntést követően negyven hallgató az AIIESEC hirdetőtáblán kifüggesztett lapon til-

takozott a döntés ellen. Az aláírók többsége személy szerint feltehetően nem volt érintve a dologban, igazságérzetükkel ütközött a döntés. A KISZ-bizottság január 2-án egy beszélgetést szervezett, amelyre személy szerint, levél útján meghívott minden aláíró. Igaz, a beszélgetés időpontjában sokan vizsgáltak, azonban ez sem lehet teljesen meglepő arra, hogy összesen három érdeklődő jött el. Haszna azonban így is volt a beszélgetésnek, amelyen a másodszori kiutazás további szigorítása és a pontozási rendszer vizsgálata mellett állapodtunk meg. A vizsgák miatt távolmaradtok számára még januárban szeretnénk egy újabb beszélgetést szervezni, mert úgy érezzük nagyon fontos mindenki véleményének meghallgatása. Az eszmecsereket, túl a vitán azonban tényleges munka kell hogy kövessék. Várjuk, hogy minél többen, minél jobb javaslato- kat hozzanak a kiválasztási kritériumokkal kapcsolatban, olyanokat, amelyek széles réteg igazságérzetével eveznek, de nem egyenlősítő tendenciákat erősítenek.

Addig is és azután is mindenki számára nyitva áll a KISZ-bizottság aijtája. Problémáink nyílt, a kölcsönös bizalom elvére épülő megbeszélés, nézetek ütköztetése többet ér minden önmagában személytelen aláírásnál.

Ádám László

Frásbelin Úrleánt

Fáth Péter képraportja

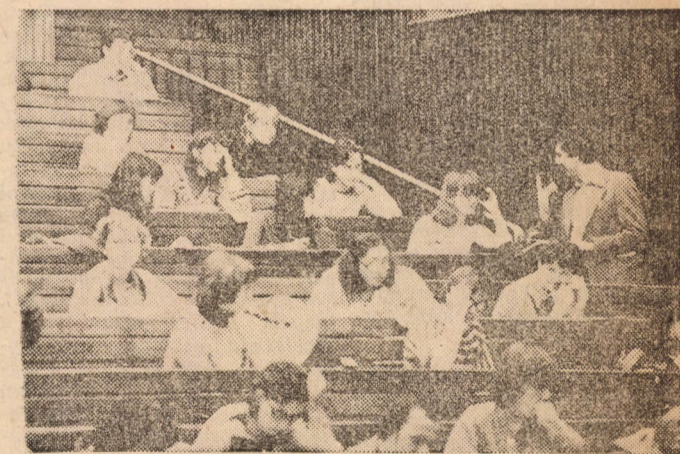
Előtte mindenki saját kútfőből,

később már máséól is merít

Azután írásos dokumentumokat is felhasználtak... volna!!

Következett a tanulás levonása

Sikerült?

BESZÁMOLÓTAGGYÜLÉSEK

A minőségi követelmények fokozásáért

A fenti gondolat jegyében ült össze december 12-én az ált. kar II. pártalapszervezete, hogy értékelje az eltelt kongresszusi periódus munkáját és a következőkét meghatározza. Az értékelés csak másfél évet fogott át, mivel az alapszervezet mai összetételében csak ennyi idő óta működik.

A taggyűlés vendégei voltak: Szilánk András, a kerületi pártbizottság képviselője; Dobrovits Iván rektor-helyettes és Paizs János, az általános kari csúcsetetés titkára.

A vezetőség beszámolóját Marton Imre, az alapszervezet titkára terjesztette elő. Az első részben a pártéletéről beszélt, különös tekintettel az új szervezeti rendszer eddigi tapasztalataira. Az olvasó tájékoztatására el kell mondani, hogy az új szervezeti rendszer célja az alapszervezeti munka hatékonyságának javítása volt, amit a nagy létszám nem biztosított. Így a korábbi két alapszervezetet hárommal cserélték fel, és létrehoztak egy csúcsetetés-titkárságot is a kari szintű munka összefogására. A beszámoló ezt a változást úgy értékelte, hogy „az ... eddigi tapasztalatok nem igazolták egyértelműen az átszervezés helyességét.” Valóban nőtt a taggyűléseken és az alapszervezetben az aktivitás, de ugyanakkor az alapszervezet súlya és lehetősége csökkent az egyetem életében. Mindenki sokat tett a demokratikus munkastilus meghonosításáért, de a döntések a korábbi helyzethez képest távolabb történek.

A taggyűlések munkájában jó volt az arány a helyi és az általános problémák megvitatása között, bár a vitában inkább csak a vezető oktatók vettek részt.

A vezetőség munkáját a kollektív vezetési stílus jellemezte, jó kapcsolatok a tagsággal és a felsőbb szervekkel, de el kell fogadni az információáramlást és a döntéshozatal mechanizmusát ért jogos bírálatokat és megállapítandó, hogy a tömegszervezetekkel folyó munka is egyenletlen volt. Az állami vezetéssel való szorosabb együttműködést neheztette az új szervezeti forma áttelepítése.

A beszámoló ezek után a pártcsoportok életéről szólt, kiemelve a feladatok elvégzésében mutatott készségüket, de rámutatott arra is, hogy inkább a szakmai-tanúsági kérdésekhez kötődtek, mivel ilyen jellegű tevékenységük konkrétabb, megfoghatóbb. Így munkájuk jelentős részét a tananyag-korszerűsítési és nevelési feladatok segítése jelentette. A könyvtári és a hallgatói pártcsoportnál eltérő problémák jelentkeztek, de ezek is megoldódtak alapszervezeti segítséggel.

A pártépités színvonalas volt, viszont komoly gond a tanárszakszervezetek pártépitési lehetőségeinek csökkentése.

A második részben az agitációs- és propagandamunkáról esett szó, amihez szorosan kötődik az oktatás-nevelés. Az eltelt időszakban minden tanszékben komoly tananyag-korszerűsítési tevékenység

folyt, ami gyakran interdiszciplináris tanácskozások eredményeinek felhasználását is jelentette, csökkentve a felesleges ismétléseket, bár itt van még tennivaló. Az új eredményeknek a hallgatók felé való továbbítása már egyenletlenebb, és a külső társadalmi hatások is nehezítik a munkát. Gyakori, hogy új problémák új kutatásokat is igényelnek, de nem lehet várni ezek lezárásáig, addig is válaszolni kell a hallgatóknak.

A befejező részben a tagság körében folyó ideológiai munkát elemezte a vezetőség, két kérdést állítva a középpontba: az első a nemzetközi osztályharc belső ellentmondásához — békés egymás mellett élés versus osztályharc — kötődik. A vitatható álláspontok egy része úgy látja, hogy a békés egymás mellett élés inkább ronjtja pozícióinkat, míg a második rész továbbá nyitást kívánna a fejlett tőkés országok felé.

Mindkét álláspont egyoldali, elfelejti, hogy a békés egymás mellett élés csupán stratégiaiunk egyik oldala, szorosan kötődik az osztályharc-hoz. Ezt propagandánkban is mélyebben kellene elemezni. Ehhez szorosan kötődik a harmadik világ politikai felzárkózása és önközpontúságának fokozódása, ami elméletileg sem eléggé feltárt. A másik kérdés a nehézségeinkhez, ellentmondások fejlődéséhez való viszonyulásaink. Tapasztalható kiábrándultság, a távlatok elvesztése, a szatöbbi példakép feltűnése, de

másik oldalról a közömbösödés, a lapítás, öncélú kritikai üzérkedés. A többség azonban magáénak érzi a rendszert, elhatárolja magát az előzőektől.

A beszámolót mindenki jóérzéssel fogadta, és egyetértett a taggyűlés abban, hogy színvonalas és gondolatébresztő összefoglalót hallottak a végzett munkáról.

Az első felszólaló a könyvtári pártcsoport képviselőjében kifejezte köszönetét a figyelemért és a segítségért, amit a vezetőségtől és az alapszervezettől kapott az elmúlt időszak alatt.

A következőkben Berend elvtárs exponált két kérdést, kiegészítve a beszámolót. Az egyik a harmadik világ megítélése egyetemünk közvéleményében, ahol is úgy látja, hogy nagyon egyoldalúak a vélemények. Összemosódik a pozitív és a negatív oldal. De ezzel párhuzamosan pl. Irán esetében mégis túlzó elítéléssel találkozunk, ahol elfelejtődik az amerikai felelősség az eseményekért. Tömegtájékoztatásunk is többet tehetne a differenciáltabb kép kialakításáért, megkülönböztetve a pozitív kérdéscsoportokat az irracionális válaszoktól. Szentés elvtárs erre válaszolva elmondta, hogy az oktatás semmiképpen sem felelős ezért az egyoldalúsáért. Gyenge elvtárs kiegészítette a kört, és hangsúlyozta, hogy a politikai mozgásoknak komoly teret kell szentelni az oktatásban, úgy, hogy elemezzük és megantúljuk a hosszú távú tendenciákat, mozza-

natokat, amelyek az egész világpolitikára nagy hatást fejtenek ki.

Berend elvtárs másodikjára a beszámolóban elhangzott kiábrándultságról szólt, figyelemmel a moralizálás tömegjelenségei esetében nem elég, mély tudományos elemzést szükséges, hogy feladatunkat pontosan megfogalmazzuk. Ehhez közvetetten kapcsolódott néhány felszólalás, amely az alapszervezet életéhez kívánt megjegyzéseket fűzti.

Gyenge elvtárs jónak ítélte az alapszervezet életét, alkalmasnak a feladatai elvégzésére. Mihály elvtárs kifejtette, hogy vitáinkban jobban hozzuk felszínre a politikai eltéréseket és a viták tapasztalatait jobban vegyük figyelembe a döntéshozatalnál. A meghívott vendégek is itt kapcsolódtak a taggyűlés munkájához. Paizs elvtárs elmondta, hogy az új szervezeti rendszer eddig kísérlet, iskola volt, így zökkenők is adódtak, de túlzottnak tartja, hogy oly mértékű lenne a döntésektől való távolság, ahogy azt a beszámoló leírta. Szilánk elvtárs, a kerületi képviselőjében kifejtette, hogy véleménye szerint is jó volt az átszervezés, amit a taggyűlés vitája is bizonyított. Felhívta a figyelmet arra, a ma hangsúlyozottan érvényesítendő elvre, hogy mindenkinek egyforma joga a taggyűlés előtt kifejezni a véleményét.

A vitában felszólalt Deák elvtárs is, aki elemezte a tanárszakszervezet helyzetét, dicsérve a köztük tapasztalható önkritikus légkört. A beszámoló feletti vita egyben az új feladatok kitzűzését is szolgálja. Ezt segítő a vezető-

ség határozati javaslatot is készített a taggyűlésre. A vitában többen kifejtették, hogy ennek konkrétsága elmarad a beszámolóétól.

A vitát ismét Marton elvtárs foglalta össze. Úgy látja, hogy nemcsak az elemzés fontos, hanem az is lényeges kérdés, hogy az emberek hogyan élik át a társadalmi változásokat, és a vezetőség most inkább erről szólt. Szintén egyoldalúnak tartja a közvélemény álláspontját Irán esetében — egyoldalú Khomeini-ellenesség, amikor az amerikai stratégiai lépéseket — eurorakéták — csak lanyha elítélés kíséri. Álláspontja változatlanul az, hogy az alapszervezet súlya csökkent az állami vezetés előnyére az új szervezeti rendben. Végül újra hangsúlyozta, hogy az ellentmondásokra adott szükségképp eltérő viszonyulások nem jelentenek feltétlenül politikai különbségeket. Befejezésül köszönetet mondott az eddig végzett munkáért és a segítségért, amit mint párttitkár élvezett.

A taggyűlés ezek után elfogadta a beszámolót a kiegészítésekkel együtt. Szintén elfogadták a határozati javaslatot is, mint a további munka alapirányát.

A határozat leszögezi, hogy a világpolitikában és a gazdasági életben jelentkező nehézségek és az ezekből adódó eltérő viszonyulások a minőségi követelmények emelését helyezik előtérbe, azaz az igénytelenség megszüntetését, a lazaságok felszámolását mind az oktató-nevelő munkában, mind a praxistelemben.

A taggyűlés azt mutatta, hogy ehhez megvan az alap.

P. M.

Sokrétű és tartalmas munka a pártcsoportokban

Az általános kar III. pártalapszervezete december 12-én tartott taggyűlésén a vezetőség beszámolóját Liener Péter, az alapszervezet titkára terjesztette elő. Bevezetőjében a munkát meghatározó külső és belső körülményeket sorakoztatta fel: a nemzetközi helyzet, a nemzetközi osztályharc alakulását, a világgazdaság változásait, illetve ezek egyetemünkön érzékelhető hatásait. Szólt arról, hogy a várhatóan tovább romló munkakörülmények között különös jelentősége van a munkahelyi demokrácia maradéktalan kibontakoztatásának. Jól tudjuk, hogy a demokrácia érvényesülése önmagában jótányt sem csökkent a nehézségeket. Az is biztos azonban, hogy az egyetemi közvélemény könnyebben fogadja el a kedvezőtlenebb döntéseket, ha nem csupán a döntést magát, hanem pontos hátterét is ismeri, sőt, ha annak megfoghatóan — a lehetőségeken belül — minél nagyobb számú munkatársat vonnak be.

A továbbiakban a beszámoló a kari pártszervezet struktúrájának átszervezéséről szólt. Hangsúlyozta, hogy a jelenlegi — 60 fő körüli — létszám lehetővé teszi az érdemi munkát. Bizonyos nehézségeket jelent, hogy a kari vezetőségnek nem sikerült megtalálni a helyét, szerepét. Ez a jövő feladatai közé tartozik.

A beszámoló a továbbiakban az alapszervezethez tartozó intézetek és tanszékek oktató-, nevelő- és tudományos munkájának fejlődéséről szólt. A tanszékek munkáját a képzéskorszerűsítés elvei és gyakorlati határozatai meg. Az alternatív blokkok keretében több mint harminc tárgyat vezettek be. A publikációk száma is igen jelentős. Az elmúlt másfél évben többen szereztek tudományos fokozatot.

Az ideológiai-politikai munka főbb állomásai közül a beszámoló először néhány jelentős taggyűlési rendezvényt idézett fel. Különösen emlékeztet Avar János külpolitikai tájékoztatója, Knopp András előadása felsőoktatás-politikai kérdésekről és Balogh András konzultációja az el nem kötelezett országok mozgalmáról. A beszámolási idő-

szak kiemelkedő eseményei voltak a KMP megalakulásának és a Magyar Tanácsköztársaságnak a 60. évfordulója. A különböző jellegű megemlékezések közül is emlékeztet maradt Hajdú Tibor előadása, valamint a tudományos szocializmus tanszék pártcsoportja által rendezett nemzetközi tudományos ülésnek a marxista párt témaköréről.

A beszámoló a tagság eszmei-politikai helyzetéről szólva — többek között — az alábbiakat állapította meg: „Tagságunk az ország elért eredményeit nagyra értékeli. Cselekvőben támogat minden olyan tervet, intézkedést, melytől gondjaink csökkentése várható. Ugyanakkor érzékenyen reagálunk társadalmunk életének különböző területein megmutatókozó negatív jelenségekre. Az egész egyetemi közvéleményre érvényes, hogy kritikusan szól mindarról, ami nehezíti terveink megvalósítását, akadályozza gazdasági és kulturális építőmunkánkat, idegen életfelfogásunktól, a szocialista eszményektől. Éppen e — nem győzzük hangsúlyozni, mindig jó szándékú — kritikus nézőpontból fakadnak esetenként a véleményeltérések a gazdaságpolitika bizonyos kérdéseiről, a szocialista demokrácia értelmezéséről, az enyhülés folyamatának értékeléséről, vagy éppen a pluralizmusról. E vitáknak létjogosultságához nem férhet kétség, csak tartanunk kell magunkat ahhoz az alapelvhez — és eddigi gyakorlatához —, hogy a vita soha nem öncél, hanem az egység létrehozásának és megszilárdításának eszköze.”

A pártélet eseményeit értékelő fejezetből érdemes kiemelni a pártcsoportok sokrétű és tartalmas munkáját érintő részt. Ideológiai, politikai, gazdaságpolitikai konzultációk és viták, tananyagfejlesztési kérdések, személyi

ügyek és pártépités egyaránt szerepeltek pártcsoportülések napirendjein. Az Intézet-tanúsági pártcsoportok munkájában az előrelépés egyértelmű. A HPCS tevékenysége az egész beszámolási időszakot tekintve szintén elismerésre méltó. Azonban az 1973/74-es tanévben tagjainak nagyobbik része végzett. A jelenlegi hét párttag kevés ahhoz, hogy a pénzügyi és tervgazdasági KISZ-szakvezetőségek és KISZ-alapszervezetek munkáját érdemben tudják befolyásolni.

A beszámolási időszak másfél évében alapszervezetünk nyolc új tagot — két oktatót és hat hallgatót — vett fel. E szám némileg elmarad a korábbi évek gyakorlatától, ami döntően a tervgazdasági szak jellegében beálló változások következménye. Célunk most az, hogy ne a végzős hallgatók közül kerüljenek ki elsősorban a párttagok, hanem az alsóbb évfolyamokról erősítsük meg a hallgatói pártcsoportot.

Önkritikusan szólt a beszámoló a hatáskörbe tartozó KISZ-szervezetek pártirányításának megvalósításáról. A pénzügyes szakvezetőség munkájának segítségét megkönyvítette, hogy a vezetőség ifjú-sági felelőse — Király István — az ő tevékenységüket közvetlenül kísérhette figyelemmel. A szakvezetőség titkára — a HPCS bizalmijaként — általában jelen volt a vezetőségi üléseken. És ami a legfőbb: a tanszék pártcsoportja sikerrel valósította meg az alapszervezetek pártirányításának rendszerét. Ennek ki-

építése a tervgazdasági KISZ-alapszervezeteknél most van folyamatban. Itt a pártalapszervezet vezetősége és a KISZ-szakvezetőség között a szükséges és megfelelő munkakapcsolat nem valósult meg.

A tizenhárom hozzászóló tartalmas mondanivalójának még vázlatos ismertetésére sincs helyünk. Így csak a két hallgatói megnyilatkozást emeljük ki.

Bartók János IV. éves hallgató a HPCS bizalmija arról szólt, hogy a hallgatói pártcsoport tagjainak nincs konkrét pártmunkájuk. A hallgatók való foglalkozás lényegében addig tart, amíg el nem jutnak a tagfelvételig. Azt követően már csak olyan — nagyon fontos, de mégis általánosságban megfogalmazott — feladatot kapnak, hogy dolgozzanak a KISZ-ben. Feltétlenül megoldandónak tartják, hogy a HPCS a jövőben sokkal jobban integrálódjon az alapszervezet egészébe.

Széky István III. éves hallgató hozzászólásában többek között arról tett említést, hogy a HPCS tagjainak is — mint minden hallgatóknak — elsődleges kötelessége tanulmányi munkájának minél színvonalasabb ellátása. A diákok igen jelentős része azonban mérlegel: „megéri-e” a befektetés, hogy képességeik szerint legjobban megtanulják a tananyagot, vagy elég egy szerényebb osztályzat is a vizsgákon. E szemlélet okairól hosszan lehetne beszélni. Tény azonban, hogy a jó tanulók, akik a vizsgákra igyekeznek maximálisan felkészülni, nem kapják meg azt a megbecsülést, amit megérdemelnének.

Liener Péter válaszában megköszönte a hozzászólásokat, majd röviden összefoglalta a vitát. Ezt követően a tagság a határozati javaslatot az elhangzott módosításokkal egyhangúan elfogadta.

—er —er

A pártszervezetnek és személy szerint nekem küldött jókívánásokért ezúttal mondok köszönetet. Egyetemünk valamennyi dolgozójának és hallgatójának eredményes és boldog új esztendőt kívánok! Szarvas László

Az MSZMP KB 1979. december 6-i határozatából a budapesti és a IX. kerületi pb állásfoglalásából adódó feladataink megtárgyalását tűzte napirendre a pártbizottság Szarvas László pb-titkár előterjesztésében január 8-án.

„Javult a munkahelyi légkör”

Éves (sőt öt éves!) értékelő beszámoló taggyűlésre került sor december 14-én a gazdasági igazgatóság pártalapszervezetében is. A taggyűlésen a kerületi pártbizottság képviselőjében részt vett Szilánk András elvtárs, valamint Vági Ferenc elvtárs az egyetemi pártbizottság tagja.

Az alapszervezet 1973-ban alakult, s mostani taggyűlésén külön jelentőséget adott az — Kiss Antal műszaki osztályvezető-helyettesnek, az alapszervezet titkárnak, s a taggyűlés elnökének szavaival élve —, hogy „eddig hasonló alkalmakkor mindig csak egy évre kellett visszatekinteni (aminek gondos értékelésébe persze mindig belecsúszott az megelőző időszak is), most viszont öt évre visszamenőleg kell áttekinteni az alapszervezet tevékenységét.”

Az alapszervezet vezetősége beszámolóját írásban ismertetve a tagokkal, amelynek kapcsán Kiss elvtárs megjegyezte: elsősorban az elmúlt időszak legjelentősebb feladatait, problémáit, eredményeit vetették sorba, hiszen az előző öt év minden részletre kiterjedő aprólékos elemzése meghaladná a taggyűlés kereteit, lehetőségeit.

A beszámoló a bevezetőben röviden áttekintte azokat a körülményeket, melyek között az alapszervezet tevékenységét végezte — e részben külön utalás történik a rekonstrukció kapcsán kialakult helyzetre, amelynek nyomán az oktatási állomány és a kiszolgáló személyzet közötti esetleges feszültség, néhol fokozódott. „Meg kellene érteni vagy értetni, hogy a jelenlegi helyzet kialakulásáért nem a meglévő apparátus a felelős” — jegyezte meg a beszámoló, majd nem sokkal később megállapítja: „Nem sok megértéssel találkozunk a rekonstrukció előkészítő munkái végzése kapcsán sem, pedig ezen a területen hosszútávú együttműködésre és megértésre van szükség.”

Végül is az egyetemi képzés-oktatás-kutatás gazdasági-

technikai feltételeit jelentős részben a gazdasági igazgatóság apparátusa biztosítja, s e kulcsfontosságú munka ellátásában nagy felelősség nehezedik a pártalapszervezet tevékenységére.

Értékeli a beszámoló az alapszervezet pártépitő munkáját, („az elmúlt öt év alatt hat elvtársat vettünk fel”), az agitációs és propagandamunkát, valamint a kádarmunkát. E téren még „megmaradtak a kezdetnél jelentkező problémák; a gyes, a bölcsőde, óvoda, a betegség miatt kiesett dolgozók pótlása, vagy nem pótlásából jelentkező feszültségek”, amelyek orvosolásának továbbra is egyik komoly kerékkötője a már eddig is jelentős fluktuációt okozó alacsony bér. Végezetül az „előttünk álló fontosabb feladatok” kapcsán a beszámoló egyebek között felhívja a figyelmet a XII. Kongresszusra való felkészülésre, valamint a rekonstrukciót illetően az „egyetem egész szemlélyi állományának” felkészítésére.

A beszámoló értékelő vita során több hozzászólás is visszatért még a rekonstrukció kérdésére, amelynek kapcsán dr. Orosz László gazdasági igazgató megjegyezte: valóban sok a szubjektív reakció, de „ne elsősorban ezen akadunk fenn, hanem igyekezzünk úgy szipörni a saját házuk táján, hogy mi magunk minél kevesebb támadási felületet nyújtunk”.

Vági elvtárs hozzászólásában kiemelte, hogy „az alapszervezet munkájában a legfontosabb pozitívum: a munkahelyi légkör javulása”, a politikai ideológiai nevelés hatékonyságának fokozódása, valamint a szakszervezettel való konstruktív viszony. „Különösen fontos terület ez — jegyezte meg Vági elvtárs — hiszen a pártalapszervezet a szakszervezetten keresztül tud igazán szólni a dolgozókhöz.”

Az alapszervezet a vezetőség beszámolóját egyhangúlag elfogadta.

F. Gy.

Tisztázni kell a szervezeti struktúrából eredő gondokat

Az I. pártalapszervezet megalakulása óta (1978) végzett munkáról számolt be a vezetőség a taggyűlésen december 12-én. A pártalapszervezeti átalakulását (decentralizáció) követően korántsem konszolidált körülmények között kezdte el munkáját az I. pártalapszervezet — hangsúlyozta a beszámolóban Kappanyos Vince pártalapszervezeti titkár. Ezzel egy időben változott meg a pgtanszék szervezeti rendje is, mellyel három önálló pártcsoport jött létre, átalakították a KISZ-szervezeti és vezetési rendjét, napirendre került az oktatási reform értékelése és a pgtanszéken beindult a tananyagkorszerűsítés.

A decentralizáció (kisebb létszám, homogenitás, három pártcsoport a pgtanszéken) kedvezően hatott a pártéletre, amelyet a jövőre nézve is helyénvalónak tart a vezetőség. Mindemellett a beszámoló lezárta, hogy az új körülmények nehézségeket is okoztak. Ezek egy része már megoldódott menetközben. Néhány kérdés azonban továbbra is nyitott vagy problematikus, mellyel kapcsolatban álláspontját a beszámolóban rögzítette a vezetőség:

1. Az újrávalás után elemezni kellene a pb-nek az új felállással kapcsolatos munkamegosztás, irányítás kérdéseit, és meg kell tennie a szükséges korrekciókat is (a jelenlegi irányításban sok a duplikáció).

2. Az I. évfolyam pártcsoportjának helyzete korántsem volt megnyugtató. Mivel felsőéves hallgatók nem tartoztak az alapszervezethez, így hiányzik a „törzs”, amely nélkül nem lehet folyamatos munkát végezni.

3. A káderügyekben már korábban is előfordult, hogy az utolsó pillanatban kérték ki a pártalapszervezet jóváhagyását. Ez a probléma felerősödve jelentkezett a decentralizációval, hiszen a jóváhagyás a kari vezetőség feladata és nem az alapszervezeté, ahová a személy tartozik.

Az új vezetőségnek és a felsőbb szervezeten keresztül meg kell tenni annak érdekében, hogy a felmerülő problémákat — legalábbis részben — már most orvosolja — hangsúlyozta a beszámoló.

A beszámoló foglalkozott a taggyűlésekkel. Jogosnak ismerték azokat a véleménye-

ket, amelyek kifogásolják, hogy a taggyűlések napirendi pontjai etiológiák a külpolitikai és egyéb kérdések javára. Mindemellett a vezetőség megállapította, hogy szerepeltek gazdaságpolitikai és politikai gazdaságtani témák is, azonban a taggyűlés nem minden esetben használta ki az egyes napirendi pontban rejlő lehetőségeket.

A pártcsoportok a pártélet alapegységei igen változatos programjukat a gyakorlatban is megvalósították. Közös pártcsoportos feladat volt; a hallgatók eszmei-politikai arcúlatára című anyag megvitatása; a káderfejlesztési tervhez szükséges elképzelések kimunkálása; és végül a kongresszusi beszámoló lebonnyolása és a tapasztalatok összefoglalása. Kitért a beszámoló a pártcsoportokban felvetődött néhány észrevételre. Így többek közt: az alapszervezetben nagy azoknak a száma, akik társadalmi megbízatást vállalnak (egyik pártcsoportban a csoport tagjaira, kerekben száz megbízatást jut). Mindez hasznos tapasztalatokat, információkat is jelent, és jó lenne, ha ezeket szélesebb körben tudnák értékesíteni. A pártcsoportokban hangzott el az is, hogy örvendetes, hogy az utóbbi időben javultak a tanszék és a hallgatók kapcsolatai. A pártcsoportok elsőrendű kötelessége ezt a folyamatot tovább erősíteni. A pgtanszék pártcsoportjaiban sok szó esett a tananyag-fejlesztésről, a tanszék tudományos és ideológiai felelősségéről. Bátorítani, támogatni kell a tananyagfejlesztést, illetve kutatás nehéz feladatát és biztosítani, hogy a tömegoktatásba már a kiforrótt anyagok kerüljenek — állapította meg a beszámoló. A pártcsoportokban kifogásolták, hogy a tanév elején későn (október) indul be a pártélet. Ennek azonban nem a vezetőség az oka. A kötelező „állomásokat” (vb, pb, csúcs, titkári) nem lehet kihagyni.

Értékelte a beszámoló a pártcsoportok munkáját is. A pártcsoportok nehezen találtak meg a helyüket, de a tagok egy része komolyan veszi a feladatát: példát mutat és tevékenyen részt vesz az egyetemi mozgalmi életben.

Elégedetten szölt a beszámoló az alapszervezet és a hozzátartozó egységek vezetőinek munkakapcsolatáról. Ami probléma, az elsősorban a

működés remdjéből következik.

A beszámoló foglalkozott a pártvezetőség által napirendre tűzött témákkal, azok agitativ hatásával. Színvonalas előadások hangzottak el a nemzetközi, politikai-katonai erőviszonyok alakulásáról, a Kínai Népköztársaság vezetésének gazdaságpolitikai irányvonaláról és az el nem kötelezett országok kubai értekezletéről. A Tanácsköztársaság évfordulójának szentelt napirendi pont a nemzetközi kommunista mozgalom jelenlegi problémáit is érintette. Szabó Kálmán elvtárs vitaindítójával kerültek a taggyűlés elé, a politikai gazdaságtan aktuális elméleti és módszertani kérdései. „A belpolitika, különösen a gazdaságpolitikai és részben művelődéspolitikai, ideológiai kérdések, a júliusi áremelés, majd a XII. pártkongresszus közvetlen előkészítésének megkezdése előreláthatóan hosszabb ideig a tagság figyelmének középpontjában maradnak. Ebben a helyzetben rendkívül fontos, hogy a megjelölt kisebb-nagyobb nézeteltérések társadalmi-gazdasági fejlődésünk megítélésében, a feladatok elemzésében, például az ifjúság különböző rétegeiben, az értelmiség bizonyos csoportjaiban tapasztalható negatív tendenciák átmeneti erősödése elleni feladatok vonatkozásában igyekezzünk egységesen fellépni, fokozva állásfoglalásaink eszmeiségét, meggyőző erejét. Eszmei-politikai munkánk hatékonyságának ez egyik elengedhetetlen feltétele. Társadalmi, gazdasági életünk ellentmondásainak leküzdése megköveteli minden párttagtól, hogy oktató-nevelő munkánkban a hallgatók iránti kölcsönös bizalom alapján erősödjék a közösségi elkötelezettség, a szocializmus soráért való felelősség, tenniakaratára ösztönző példamutató szerepe, a szocialista építkezés jelene, és közelmúltja közötti kontinuitás érzékeltetése, a szocialista patriotizmusnak a nemzetköziséggel szerves egységben történő erősítése szellemében” — hangsúlyozta a beszámoló.

A pártvezetőség foglalkozott a tudományos kutató munka állásával és összefüggésével a pártvezetőség legfontosabb feladatai. A beszámoló megfigyelte a pártvezetőség és a KISZ-szervezet kapcsolatát, felvetette továbbá a patronáló tanári és instruktori munka hatáskörének tisztázatlanságait, mellyel a munka javítása érdekében a jövőben foglalkozni kell.

A beszámoló a párttagság vitája követte. Felvetették a kétfrontos harc szükségességét, melyre a jövőben nagyobb gondot kell fordítani, mivel komoly problémák vannak mindkét irányban. A társadalmi-hozzájárulással, elhangzott az a gondolat, hogy az egyetem tengelyének középpontjában a magyar gazdasági élet problémáinak kutatásai kell, hogy álljanak, hogy eredményesebben fejlődjünk és a feladatok helyes kijelölésével megválaszolhassuk kérdéseinket.

Elesen vetődött fel az egyetem anyagi helyzete, a jelenlegi állapot, a rekonstrukció, s ezzel összefüggésben a takarékoskodás ésszerűtlen hájtásai. Szó volt arról, hogy a kutató intézetek és az egyetem szétválása káros a népgazdaságra. Eppen ezért a két intézménytípust a jövőben közeledni kell egymáshoz, több közös feladattal vállalásával. Felmerült a megfelelő tájékoztatás hiánya a felsőbb pártszervezetek dolgaival. A kérdésben a leköszönő vezetőség önkritikát gyakorolt.

A jövőre vonatkozólag jó lenne új alapokra helyezni a pártalapszervezet munkáját, a háttérbe szorult brigádmunka felállításával, ezzel is segítve a belső problémák megoldását.

Tisztázni kell a szervezeti struktúrából adódó problémákat — említették a felszólalók —, hogy a megválasztásra kerülő vezetőség eredményesen tudja irányítani az alapszervezeteket, mert ez jelenleg hiányzik. Természetesen ennek időt kell adni. Sokat segítene ezért a pártmunka időbeniségében, ha a felsőbb pártalapszervezet, a pb, vb, sőt az egyetemi vezetés is már júniusban elkészítené a jövő tanévi munkatervét, ezzel teremtve feltételeket a jelenlegi szervezeti struktúrában.

Felvetették végül, hogy a hallgatók körében nagyobb gondot kell fordítani az elméleti megalapozásra. Többet kell foglalkozni a hallgatóknak a pártalapszervezetekkel szemben a klasszikusokkal.

A beszámoló a vita elhangzása után a párttaggyűlés egyhangúlag elfogadta.

H. E.

Hiányosságok a KISZ

pártirányításában

Kritikus és egyben önkritikus beszámolóban értékelte a legutóbbi pártkongresszus óta eltelt öt esztendő munkáját a kereskedelmi kar pártalapszervezete. Széles körű, átfogó elemzést hallhatott a beszámoló taggyűlésen a párttagság.

Az agitációs és propaganda-munkára vonatkozóan a vezetőség megállapította, hogy a tagkönyvcserevel kapcsolatos beszélgetések nagy lehetőséget adtak az agitációra. Nem volt fennakadás az információ munka területén, javult az információ visszacsatolása is.

A beszámoló külön szölt az e területen mutatkozó problémákról is. „Hiányossága volt munkánk, hogy nem sikerült az állandó kapcsolat biztosítása a KISZ és a párt agit. prop. munka, illetve rezortfelelősök között, ezért a jövőben keresni kell erre a megoldást. A párttagok politikai képzésére is új formákat kell keresni. A politikai viták szerény látogatottságával szemben bizonyították a többi rendezvény sikere, ezért talán új formák és összehangolt szervezés e téren is előrehaladást jelentene.”

A beszámoló foglalkozott a kari oktató-nevelő munkával is. A pártalapszervezet — köznyelven tekintve — központba állította a kari oktatói és tanulmányi fegyelmet megerősítését. „A tanulmányi munka a tanár és a hallgató együttes tevékenysége, s mindkét oldalán van elég sok tennivaló: továbbra sem tartjuk helyesnek a sommás, a kelő önkritika nélküli, csak a másik oldal problémáira korlátozódó felvetéseket.” Ugyanakkor nyomatékosan hangsúlyozta a beszámoló, hogy a szocialista oktatási rendszerben a tanulás nem tekinthető a hallgató magánügyének.

Az egyetemi kutatások helyzete kedvezőtlen az országos kutatóházon belül; vonatkozik ez egyetemünkre is. Ezzel kapcsolatban szükséges hangsúlyozni, hogy a tudományos programok teljesítése ne bizonytalanodjon el, ne álljon elő visszaesés egyes körülmények kedvezőtlen összehatása ellenére sem. „Határozottan kritika nélkül tudományos tevékenységünk nem válhat igazán eredményessé. A megalkuvást, a rosszul értelmezett baráti jószólókat a tudományos kutatás hosszabb ideig nem tűrheti meg anélkül, hogy ne kerülne veszélybe a tudományos munkák színvonalának emelése.”

Mind az oktatási, mind pedig a tudományos munkában szükség van bizonyos fokú integrálásra, kollektív kutatásokra, amelyekre történtek már kezdeményezések a karon.

A tagfelvételi és részletesen számolt be a vezetőség. Az elmúlt öt évben 46 új tagot vett fel az alapszervezet. (A megoszlás: 40 hallgató — köztük 12 fizikai származású —, 6 oktató. A hallgatók között 12 lány szerepel — ez kevésbé jó arány. A külker szakról 17, a nemzetköziről 16, a belker. szakról 7 diákok vettek fel a pártba — utóbbiak aránya még mindig rendkívül alacsony. Az oktatók tanszéki megoszlása: 5-en a Nyelvi Intézetből, 1 oktató a piactervezési tanszékről.) „Tagfelvételi munkánk az első három évben tervszerű volt, ez a tervszerűség azonban az utolsó két évben valamelyest romlott. Az oktatók közül most is az került felvételre, aki már hosszabb idő óta szerepelt a pártépitési tervben, a hallgatók esetében viszont több példa is van rá, hogy van aki szerepelt a pártépitési tervben, de a felkészítésben nem jutottak el odáig (vagy egyéb okok játszottak közre), hogy tagfelvételre sor kerüljön. (...) A tagfelvételi ajánlásokat — tapasztalatunk szerint — az egyéni ajánlók rendkívül felelősségteljesen készítették el. Ugyanakkor a KISZ-alapszervezetek ajánlói tevékenysége egyenlően színvonalú. Igaz ugyan, hogy már másodévesek kapnak pártépitési tájékoztatást és a hallgatói pártcsoport-

tok is segítik pártépitési tevékenységüket, megis úgy tűnik, hogy egyes KISZ-alapszervezetek tagjai számára nem mindig egészen világosak a párttagokkal szembeni követelmények.”

A pártalapszervezet az ifjúsági munka terén kitűzött feladatokat alapvetően teljesítette. Taggyűlési napirendi pontként szerepelt a patronáló tanári rendszer, a hallgatói pártcsoport helye, szerepe, a küldöttértekezlet és az ifjúsági parlamenti beszámoló. Különösen eredményesek voltak a hallgatózás politikai arcúlatát és agitációs-propagandamunkáját megvitató pártcsoportülések, illetve az összegzésüket szolgáló taggyűlések. A KISZ-szervezet konkrét irányítása alapvetően a vezetőségek közötti kapcsolatokra szorított. A rezortfelelősök közötti kapcsolatokban a kívánt mértékhez képest csak kisebb előrehaladás történt. A KISZ pártirányításával kapcsolatos hiányosságok — mint azt a beszámoló megállapította — egyrészt a vezetőség számlájára írható, mivel menetközben kevesebb figyelmet fordított e munkára, másrészt pedig annak tudhatók be, hogy a kapcsolatokat gyakran a formális elemek túlzott aránya jellemezte. A beszámoló időszerű kezdetéhez képest csökként a hallgatói pártcsoport kari befolyása. Eppen ezért a következő évek legfontosabb feladata ezzel összefüggésben a hallgatói pártcsoport politikai szerepének tisztázása lesz.

A szakszervezet — mint a beszámoló megállapította — jelentősen segítette a kar állami és pártvezetését abban, hogy a dolgozóknak kialakítsák és növeljék az egyetemhez kötődést, s javítsák a munkahelyi légkört. Ezenkívül a kar dolgozóinak politikai képzésében is segítséget nyújtott a szakszervezet.

Az alapszervezet kapcsolatát az egyetem és a kar állami vezetésével, valamint a felsőbb pártszervezetekkel jónak minősítette a vezetőség. „Az alapvető kérdésekben egyetértünk. Voltak azonban jócskán vitáink is.”

A beszámolóhoz meglehetősen kevesen szölköztek hozzá. Kolacsek András, az alapszervezet titkára több kritikát és önkritikát észrevételt várt.

Selmezi Lajos, a párt-vb instruktora rendszeresnek, egyenletesnek, előrehaladónak értékelte az alapszervezet tevékenységét.

Forgács Tibor, a kereskedelmi kar dékánja jónak, bár nem zökkenőmentesnek minősítette a munkát.

André Attila, az áruforgalmi és külgazd. szakos hallgatói pártcsoport bizalmi, bírálta az egyetemi légkört, amit a hallgatók nem tartanak túl jónak, s amin van mit változtatni. Kifogásolta, hogy a SZET-ek nem nagyon kapnak segítséget a tanuláshoz.

Polgár Sándor, a belker. piackutató tanszék és a KTI pártcsoport bizalmija szerint előbbre kell lépni a tanári-diák viszonyban, hatékonyabb patronáló tanári munkára van szükség.

Palásti Sándorné, a Nyelvi Intézet orosz tanszékének vezetője hangsúlyozta, hogy a tagságnak nagyobb mértékben kell segítenie a vezetőséget a jövőben.

Ezután a határozati javaslatra került sor. Egy észrevétel hangzott el: Bernáth Tivadar, a gazdaságföldrajz tanszék vezetője nem tartotta célszerűnek, éppen ezért ellenkezett a tanszékvezetők nyílt fórumon, a taggyűlésen történő beszámolatát. Végül is azonban a taggyűlés elfogadta a határozati javaslatot, módosítás nélkül.

B. L.

Élénk vitaszellem a taggyűléseken

Az elmúlt öt évben végzett munkáról beszámoló taggyűlést az ipari kari pártalapszervezet december 5-én tartotta meg. A taggyűlésen jelen volt Szarvas László, az egyetemi pártbizottság titkára. A tagok először a vezetőség beszámolóját hallgatták meg, majd hozzászólások következtek.

A beszámoló első részében az alapszervezeti munkásság általános kérdéseivel és a munkavégzés fő meghatározóival foglalkozott. Megállapította, hogy a „felsőbb pártalapszervezetek nem korlátozták az alapszervezeti munkában a helyi sajátosságok érvényesítését, s teljesítésük az alapszervezet tevékenységének színvonalát emelte.”

Az utóbbi években vált jellemzővé, hogy az oktató-nevelő és a tudományos munka irányítása szerves részévé vált a pártmunkának. Az Oktatási és Tudománypolitikai Bizottság kezdeményezésére megvizsgálták a pártcsoportok a kari tananyagkorszerűsítési munka állását és a képzés korszerűsítés eddigi eredményeit. Ugyanakkor megemlítték a beszámoló olyan területeket is, ahol az oktató-nevelő munka hatékonyságát a jövőben kívánják emelni: „tanszékenként és egyénekenként is értékelni kell, hogy a követelmények mennyire konzekvensek. Mintha itt lenne bizonyos szakadékok; a tanszékeknek nem egyszer jogos kifogása van a hallgatók nem kellő munkafegyelméje miatt és többször

ugyanazeken a tanszékeken magas a vizsgátlag. Vagy: ahol túlzott a bukások aránya, ott elegendő segítséget nyújtanak-e a hallgatók felkészüléséhez?”

„Továbbra is javítani kell az előadásokat mind tartalmukban, mind formájukban. Az előadások anyagát szívesen kell kérni a vizsgákon, megfelelő tekintélyt szerezve e fő oktatási formának.”

Örvendetesnek tartja a vezetőség beszámolója, hogy egyetemünknek, mint országos tudományos bázisnak a szerepe tovább fokozódott, amit a szocialista vállalat kutatási főirány koordinálása csak erősített.

Az agitációs és propaganda munkáról szólva beszámolójaiban a párttitkár áttekintette a taggyűlés fórumain megtárgyalt bel-, kül- és gazdaságpolitikai témákat, és megállapította, hogy „a taggyűlések vitaszelleme, élénksége és igényessége örvendetesen javult.”

A kar párttagsága „osztja azt a véleményt, hogy a hallgatók eszmei, politikai arcúlatának formálása szorosan összefügg az oktató-nevelő munka színvonalával és erkölcsi, anyagi megbecsülésének erősítésével, valamint a tanulmányi fegyelmet megszilárdításával, ami mind a hallgatókkal, mind az oktatókkal szemben egységes és szigorúbb követelményeket kíván.”

A kari KISZ-szervezetben folyó agitációs és propaganda munkáról is értékelést adott

szakvezetőségek nincsenek tisztában saját funkciójukkal, szerepükkel.”

A korábban igen jól működő patronáló tanári rendszerben idén nem minden zökkenőmentes, még a kapcsolatfelvétel sem mindenhol történt meg. A helyzet javítása érdekében a taggyűlés által elfogadott munkaprogram magában foglalja a szakvezetőségi rendszer, valamint a szakvezetőségeknek a szaktanszékhez fűződő kapcsolatának felülvizsgálatát.

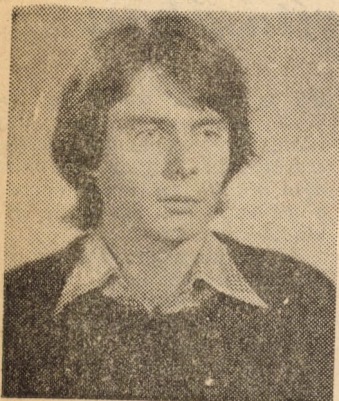
A pártcsoportok többsége az elmúlt években tartalmas munkát végzett, amit az értékelő pártcsoportülések is megállapítottak. Kiemelték a beszámoló az alapszervezeti vezetőség és a PB—PVB közti jó kapcsolat fontosságát.

A pártépités a pártmunka egyik kiemelten fontos területe, így különösen értékes az a vélemény, hogy a pártépités az ipari kari alapszervezetben a legjobb az egyetemen. Jól előkészített tagfelvételekben a patronáló tanári rendszer pozitív hatásai is megnyilvánulnak.

A beszámoló 14 hozzászólás követte, amelyek valamennyi lényeges területet érintettek. A vita összefoglalása után a taggyűlés a beszámoló, a kiegészített határozati javaslatot és az éves munkaprogramot egyhangúlag elfogadta.

M. G.

„A színházzal együtt kell élni!”

— Négy évet végigméltam a KISZ-ben. Elsőben alapszervezeti titkár voltam, mellette dolgoztam a klubban. Másodikban szintén, és még ehhez jött a KEN. Harmadik félévtől egyetemi kultúros lettem, mellette vállaltam a szüretet, az ideológiai táborot, a poltábot és a KEN-t. A további években szintén. Most ne érts félre! Mindezt nem vártam dicsőítményt, virágosít, hiszen szívesen csináltam, sőt örültem, hogy csinálhattam. De valami köszönő szót, valami egyszerű vállveregetést, elismerést, hogy egyáltalán észrevették, hogy dolgozom. Semmi! Négy évig csend. A diplomakiosztásnál próbálták korrigálni. Kaptam egy oklevelet és egy 150 forintos könyvutalványt. Ilyen bakit

ségnék, elfásultságnak. Lehet, hogy titkolja? Nem hiszem. Túl sok benne az energia. Ilyen vitalitással — tudom — meg fogja találni azt az utat, ahol tehet valamit a kultúreléletért. Lehet, hogy már most jó irányba halad?

Mivel látom, tovább nem szívesen beszél a témáról, nem faggatom. A színpadon közben megtalálták az igazi formáját a díszletnek, már csak a lámpákat kapcsolgatják. A rendező fel is áll, úgy látszik elégedett a mai munkájával. Mondom is Lacinak ahogy gondolom, de ő helyreigazít.

— Nem hiszem, hogy hazamegy, az ő munkája még nem fejeződött be. Valószínű, megnézi a darabot. Ma ő az ügyeletes rendező. Ez fontos, minden előadás alatt kell egy

gönynek fel kell gördülnie. Nemrég történt, hogy egyik színésznő megelégedett az előadással, csak negyed nyolc után érték el telefonon. Száz-hússzal, „kített” karral, dudálva száguldott végig a városon. Tisztában volt vele, hogy ha elmarad az előadás, minden költséget neki kell egyedül megfizetnie. Harminc ezer forint körüli összegről volt szó. Hát nem csoda, ha sietett! Az előadás, így is háromnegyed órát csúszott. Ilyenkor a kijelölt rendező feladata, hogy kiálljon a közönség elé, elnézést kérjen, ezért kell minden esetben makulátlan öltözékben megjelennie. Nem lehet előre tudni, mi történik. Az ördög nem alszik.

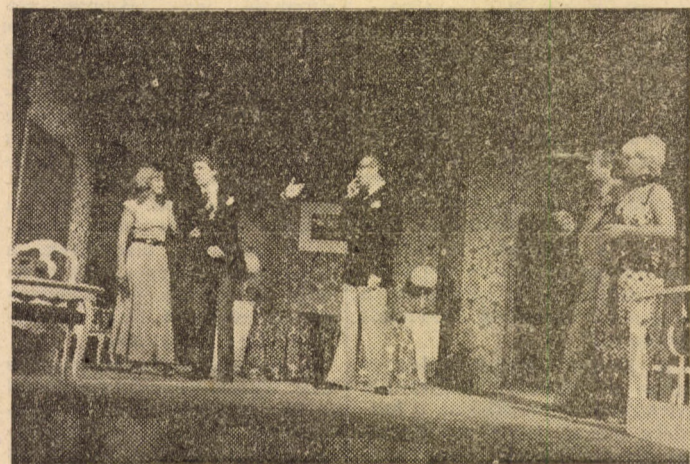
Mikor a jövőről, a perspektívájáról faggatom, elneveti magát.

— Gazdasági igazgató, legrosszabb esetben pénzügyi osztályvezető. Aztán elkormányodik, és kiderül, nem is olyan hihetetlen.

— Mindkét vezető pár évvel nyugdíj előtt van, úgy érzem, az a céljuk, hogy maguk mellett neveljék ki utánpótlásukat. A komolyságuk, ahogy a munkámba bevezettek, a biztató szavak, erre utalnak.

— Ot óra. Lacinak lejárt a munkaidője, legalábbis még most. Pár hónap múlva, ha igazi státuszban dolgozik, s már a valódi munkáját fogja végezni, kötetlen lesz a munkaidője. S, hogy ez legalább két-három órával többet jelent, mint a nyolc, és sokszor a munkaidő végét csak a színdarab végét jelző taps fogja jelezni? Úgy érzem, Laci ezt nem bánja! Ballagunk a buszmelegítőhöz, s nekem, nem is tudom miért, egy Goethe-verssor jut eszembe. „Természet és művészet szemben állnak úgy tetszik; s lám máris egymásra lettek”.

Babucs Éva

Jelenet a József Attila Színház új darabjából

nem szabadna elkövetni a KISZ-nek. Így sem kérkedhet túl sok aktívával. Aki szívvel dolgozik, meg kellene becsülni. A KISZ-ről még annyit, januártól megszüntetem a tagságom.

Nem tudok mit mondani. Döbbenet bámulom, de arccán nyoma sincs a keserű-

szalonképes, hozzáértő ember, aki tettekre szánja a lábát és bármilyen bakit, zökkenőt, korrigálni tud. Ismeri jól a darab menetét, igazít, helyesít, az ő felelőssége, no és természetesen a színészeké, meg minden itt dolgozóé, hogy a darab menjen. Mert ez a legfontosabb. Hét órákor a fűg-

A kolozsvári Állami Magyar Színház Budapestben

1980. évi színházi életünk talán legrangosabb eseményének nézhetünk elébe a kolozsvári színház januári vendégrendezésével. A neves társulat 1968-ban járt legutóbb Magyarországon, és így mostani fellépésükkel közel tizenkét évi várakozásnak tesznek eleget.

A kolozsvári színházat nemcsak magas szintű művészi munkája állítja az érdeklődés középpontjába, hanem az is, hogy az első erdélyi magyar állandó színtársulat 1792-ben alapították két évvel Kelemen László budai színtársulata után. A színház szervezésében Kotsi Patkó János, az első igazgató szerzett elvülhetetlen érdemeket. Már a következő évben bemutatják magyar nyelven először Shakespeare Hamletjét. 1821-ben elkészül az állandó kőszínház is, amely egyúttal az első olyan állandó színházépület az országban, ahol magyarul játszanak. Erdékességképpen megjegyzendő, hogy Pest-Budán csak 1837-ben épült fel a Nemzeti Színház.

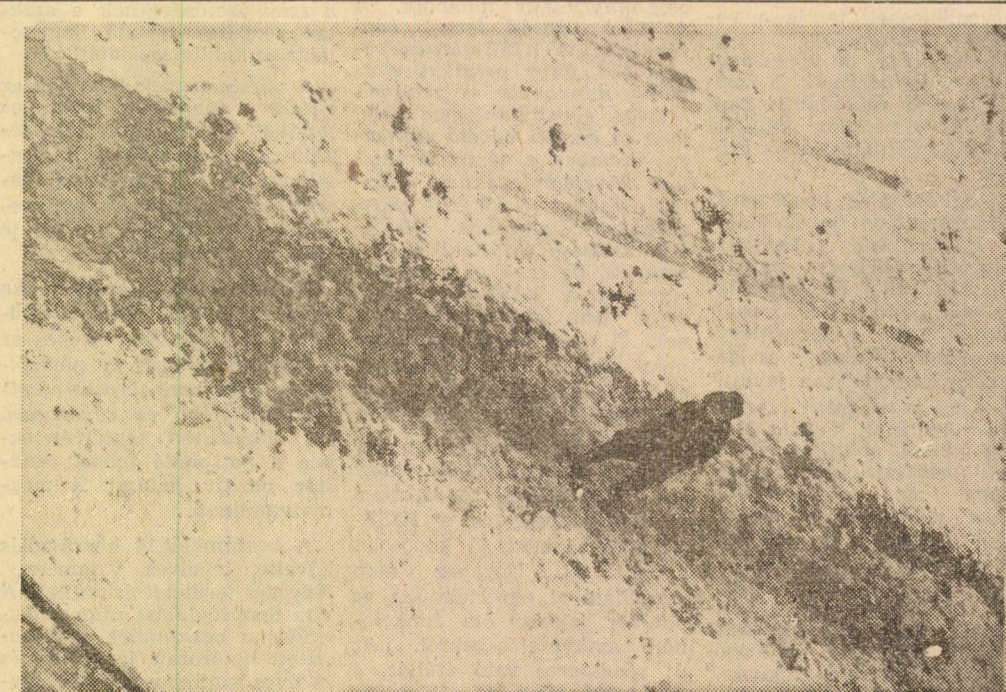
A kolozsvári színház és a magyar színház történet legnagyobb hírességei között tartják számon Janovics Jenőt, aki a két világháború között igazgatóként és rendezőként működött, feleségét Poór Lili és Kovács György színészeket. Innét indította pályáját Tőkés Anna, és ennél a színháznál ment nyugdíjba Benecze Ferenc, aki most hazánkban aratja a babérokat.

A január 30-án a Vígszínházban kezdődő vendégjáték legnagyobb hatású előadása várhatóan Sütő András Trilógiája lesz: Egy lócsiszár virágvasárnapja, Csillag a máglyán, Káin és Abel — Harag György rendezésében. Mellettük két román darab szerepel

repertoárjukban: az Ötödik hatyúr Paul Everactól, Horváth Béla rendezésében és Tudor Musatescu Titanic kerengője, Aurélia Manea rendezésében. A színház jelenlegi igazgatója Bisztrai Mária. A társulat vezető színészei közül meg kell említeni Héjja Sándort, Vadász Zoltánt, Sebők Klárát, Lohinszky Lórándot, Bereczky Júliát, Csiki Andrást és Péterffy Gyulát, akik a Trilógia főszerepeit játsszák.

A budapesti öt előadás után még Szegeden lépnek fel február 5–6-án két előadással és ezzel véget is ér rövid, de remélhetőleg igazi színházi élményt nyújtó vendégjátékuk. Ehhez kívánunk szívvel mindnyájuknak sok sikert!

Szkladányi Sándor

Magányosan,

Fotó: Fáth Péter

Agg Zoltán

FILM

Igen uraim, ilyen az élet

Jaj, mennyi filmben szemlélhettük végig a minduntalan italozást, vetkőzést, szerkezést, mely témától függetlenül jött elő s elő, talán hogy érdeklődésünk ne lanyhuljon, talán a mai rohanó világ rohanó forgatagának szimbólumaként.

Gothár Péter filmjében (Ajándék ez a nap) is ránk köszönnek e sablonná züllesztett elemek, de nincs semmilyen különös helyük, csak egyszerűen mindig a helyükön vannak, mint minden: ez jellemzi legjobban a filmet.

A film tartalmát végighallgatni — elrettentő vállalkozás lenne. Mihez hasonlítsam? Ahogy Cseh Tamás dalai se fiúbejáratok, elmesélhetők, csak az élet kiragadott szeleteit hűen művészetileg ültetve át, úgy nem lehet ismertetni, dűldogatni ezt se. Egy óvónő életének napjai, az ideges munka, az unott kollégák, a lakászerzés és a kapkodó, durva szeretkezések megaláztatásai. Bármily riasztó, ez van a filmben, olyan pontos-sággal, hogy hősnőnk még végre is jár, az esti lefekvésére átöltözik, szorongani is szokott, és hogy bátorságot gyűjtson, bedob egy féldecit. Hiába próbál jó lenni a maga módján — sokszor ügyetlenül —, újra s újra alulra kerül a más sajátos jóindulatokkal való szikrázó kereszteződésben, a lakásért, szerelemért, boldogságért vívott csatákban. Ilyen semmisségekről szól — és milyen jó film! Hogy sikerült ez?

E film Budapestjén a kocsmában nem egy a sok közül, hanem — ha jól láttam az utcatáblát — a Kárpát utcai, a hős nem általában buszra száll, hanem a hetesre, a moziplakát létező filmet hirdeti,

Nagyon-nagyon szomorú film ez. Selmeczi György jó zenéje még szomorúbbá teszi. A sok rohanáson, tisztátalanságon, szorongáson túl csak akkor oldódhat fel hősnőnk, amikor a másik, sohasé vidám, sohasé felszabadult nővel — micsoða fintor: szeretője feleségével — jóindulatokkal, de reménytelen kiszolgáltatottságukkal egymásra lelnék. Akkor is csak kétségbeesett lerészegedésükben tudnak kitárulni.

Nagyon-nagyon szomorú film. A gondok nem oldódnak meg, a kilátástalanság marad. Csak közben két nő egy napra egymásra talál.

Ilyen a valóság. Így levertség helyett megtisztulva jövőnk ki a moziból.

B. KISS

Köszönet a Szakkollégiumnak

de most inkább részletesebben Balogh Edgár, az egyik legismertebb ma élő erdélyi író és közéleti személyiség látogatásáról szeretnék írni.

A neves író budapesti tartózkodása utolsó napján szakított időt arra, hogy eljőjjön a Veres Pálné utcába, és beszéljen tapasztalatairól. Balogh Edgár optimista volt, előadásában az erdélyi magyar fiatalokról beszélt. Három irányzatot különböztetett meg a fiatalok körében. A népi ihletű, hagyományörző, táncművelésű, neohumanista irányzatot, a neovulgáris filozófus-esszéista csoportosulást és a kettő szintézisre törekvő harmadik irányzatot, amelynek sikerül e két egymástól elkülönült társaság összekapcsolását megteremtene. (Az Élet és Irodalom november 24-i számában „Nemzetiség közület — dunavölgyi közélet” címmel megjelent nyilatkozatában erről bővebben is olvashatunk.)

Balogh Edgár arról is beszélt, hogy az urbanizációs folyamatok megváltoztatták a

magyar nemzetiség területi elhelyezkedését és életmódját, így ma már elavult az a kép, amit erről a fejünkben őrzünk. Új kutatásokra, új felmérésekre van szükség.

Csak közbevetőleg említem meg, hogy ilyen új adalékok jelent a Kritérium Könyvkiadó gondozásában megjelent és nálunk is kapható Vátozó való-ság című szociográfiai tanulmánykötet, amely a népesedési kérdésektől kezdve az életmód- és családszociológián át a településhálózat fejlődésének elemzéséig széles skálán foglalkozik az erdélyi magyar nemzetiség világának változásaiával. Hosszú-hosszú évtizedek óta ez az első szociológiai kötet, ami ebben a témában megjelent, ezért a könyv a tudományos feldolgozások mellett az irodalmi riportoknak is helyt adott, és a függelékben a könyvben említett erdélyi magyarok településeiről is közöl egy kétnyelvű helynévmutatót.

Az előadást sok kérdés és hozzászólás követte a magyar nyelv szélesebb tanítási nyelv-ként való használatáról, a kisebbségi lét problémáiról, a nemzetiség jogairól.

Hadd idézzem erről Balogh Edgár gondolatait, és, hogy pontos legyek ezt az Élet és Irodalomban megjelent nyilatkozatából teszem: „A romániai magyar nemzetiség közületé válásában gondolkodom. Tapasztalataim arról tanúskodnak, hogy csak a közületiség és a közéletiség képes nemzetiségi sajátossággá tenni az együttélés erkölcsét. Van ennek egyetemesebb jelentősége is: meggyőződésem, hogy a nyolcvanas évek erősítik a dunavölgyi, kelet-európai kapcsolatokat.” Balogh Edgár a román-magyar együttélés alapján áll. Meggyőződése, hogy a szocialista magyar nemzetiségnek a szocialista román nemzettel egyenrangú partnerként együttműködnie kell tovább építenie a szocialista Romániát.

Ennyit az előadásról, amelynek felejthetetlen hangulatát sajnos nem tudtam visszaadni. Ezért adósságot is csak részben tudtam törleszteni...

Szuperközöny és okai

Néhány hallgató felmérést végzett a kar negyedik évfolyamán, mert elképesztő szellemi fásultságot, minden irányú közönyt érzett.

A felmérés eredményeiből: a hallgatók 90 százaléka nagyon kihasználatlannak tartja az órákat, 52%-a nem kezdené újra az egyetemet. Az évfolyam 96%-a nem olvas semmilyen szakmai folyóiratot, 65% semmilyen folyóiratot, 10% pedig napilapot sem vesz soha kézbe...

A felmérők szerint az

Általános érdektelenség

abból fakad, hogy a hallgatók a tengernyi mechanikus feladat és ezek mechanikus értékelése között nem ízelhetik meg az alkotás örömeit. (Ansel Éva filozófus szerint a mai egyetemistát pusztán passzív befogadásra készítik.)

A felmérés a BME építőmérnöki karán zajlott, de egészen biztos, hogy nem sajátos építőmérnöki jelenségnek állunk a kellős közepén. Az egyetemek többségén — Murai György emlékeztetés Pártélet-beli cikke szerint is — az oktatók „feladatukat csak abban látják, hogy a kötelező tananyagot közvetítsék és számon kérik. Egy ilyen elszegényedett kapcsolatrendszerben a hallgató nem képes rá, de nem is igénylik tőle, hogy szellemi társsá és alkotó részvevővé nőjön fel.” Ez és sok más effajta káros jelenség „a szürkeséget emeli piedesztálra, a jóra, a többre törekvést feleslegesnek minősíti.”

Magunk is lépten nyomon tapasztaljuk a szellemi restséget és az önmagunkkal szembeni igénytelenséget, tanulmányaink, a kulturális élet, a szakma, az egymás iránti közönyt. Nem véletlen, hogy a Klub Közlöny kétszázötvenedik cikksorozatát szentelt a magas színvonalú klub rendezvényei — és sok más — iránt, főleg az elsők által megnyilvánuló óriási érdektelenségnek.

Szerintem a közgazdászok már a sajátosan többértékelési felvételi — és tantárgyrendszer miatti is nyitottabbak, fogékonyabbak az átlag egyetemistáknál. Mégis, nagyszámú egyetemi ismerősöm körében végzett, nem egzakt magánfelmérésem eredménye is vigasztalan.

Nem akarok lebecsülni, értékrendjében megsértetni senkit, de elgondolkoztató, hogy a vitára bocsátott Irányelvek, a cikkek és a KISZ-beli viták ellenére többeknek sejtelmük sem volt a pártkongresszus közeledtéről, sokan évek múltán sem sejtik, hogy az egyetemen merre található a klub, a közönségszervezés. A szakkollegiumokról, szakklubokról, TNGY-ről, AIESEC-ről nagyon kevesen tudnak. Még a Polvaxra járók átlagos tájékozottsága is elszomorító. Többen hosszú

Évek óta nem olvasnak

szépirodalmat, életükben alig vetődtek színházba, koncertre, a kötelező szakirodalomnak terminológiáját se igen ismerik.

Viszont többségük, a rafinált puskázás, nyalizás, stb. eszközeitől sem visszariadva, neadj' isten, a tananyagot többé-kevésbé bemagolva, gyakran jó jegyekkel evickél át a szubjektív elbírálástól olykor mentes vizsgákon. Sikk minél kevesebb tudással minél jobb osztályzatot kiügyeskedni, bár sokakat ez utóbbi sem érdekli. Sikk nemegy tantárgy óráit — leggyakrabban az orosz óráit — minél komolytalanabbá züllesztetni. Vizsgák után illik gyorsan elfelejteni a tanultakat.

Az elszomorító tüneteket az okozók: a diákok és a tanárok csak közös erőfeszítésekkel — mindenképp a baj felismerésével — gyógyíthatják. Az olvasók élénk fantáziájában bízva csak találmány villantok fel néhány ötletet.

A tanárok ne részesíték előnyben a szürke magolópuskázó magatartást az esetleg szertelen, de ismeretekkel alátámasztott önálló gondolkozással szemben, sem a szemináriumokon, sem a vizsgákon. Értékelésük kevésbé legyen

merev, mechanikus. Kínáljanak sokkal

Több alkalmat a gondolkodásra

a kiselőadások, a fakultatív, de részletesen értékelt házi-dolgozatok és -feladatok, az alkotó viták, a friss, érdekes kutatások, eredmények, viták ismertetése előtérbe helyezéseivel és nem változatlan oktatás mellett fokozódó adminisztratív szigorral. Az önálló gondolkodást, érdeklődést, jegymegajánlással jutalmazhatnák.

A hallgatók olvasottabbja, tájékozottabbja arisztokratikus kusságát sutba dobva segítse a nehezebben tájékozódókat, személyesen vagy más módokon felhívva figyelmüket a tartalmas folyóiratcikkre, könyvekre, filmekre, rendezvényekre, a tartalmas életre. Színesebb oktatás, közösségibb légkör mellett nyitottabban

néznék az újra, a jóra. A ma nagyrészt csak érdekvédelmi feladatát ellátó KISZ keretei is — rugalmasabbá téve — alkamasak lehetnek értékes közönségi tartalom hordozására.

Az egyetemi sajtó, a klub, az agitáció és a propaganda ódzkodjon az üres sablonoktól, hatalmas felelősségét átérve — a tömegkommunikáció bizonyos mulasztásait is pótolva — próbáljon színesebb, vonzóbb, hatékonyabb lenni, hogy szava többekhez eljusson. A mai állapotokban a legszebb elképzelés is csak feltűnő, szokatlan köntösben hódíthat.

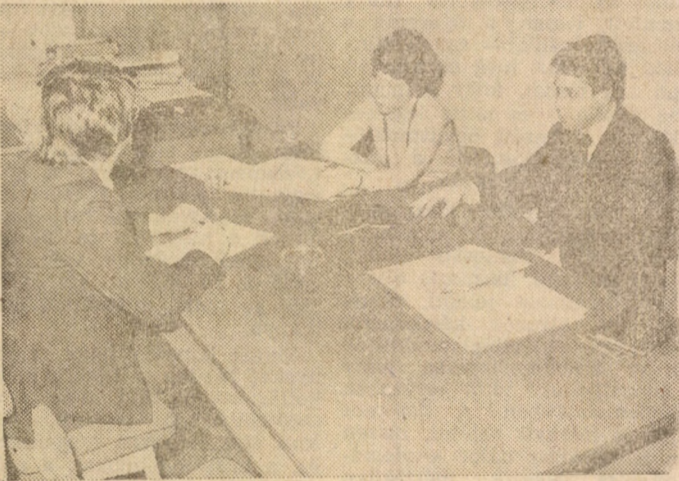
Mindenki igényességére, közös erőfeszítésekre van szükség ahhoz, hogy az egyetemi oktatás rangját és komolyságát megőrizzük, hogy az egyetemen végzetek szakmai és általános műveltsége a jelenlegi szintnél ne csúszson lejjebb.

B. KISS TAMÁS

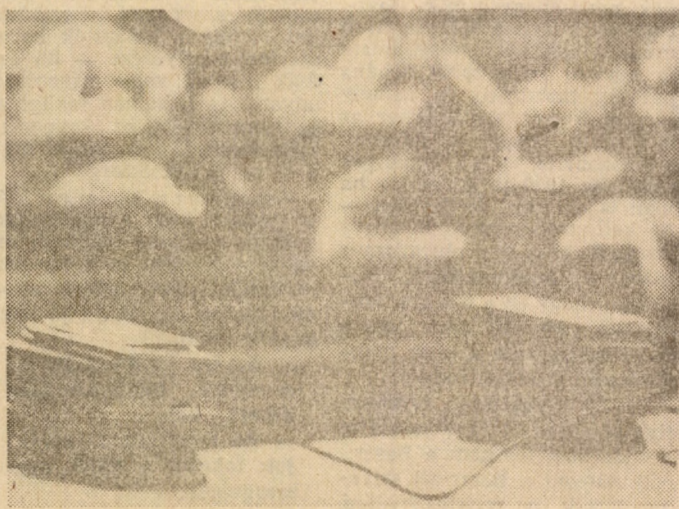
Már nem tart sokáig

Az utolsó előtti pillanat. A felvételt készítette: Fáth Péter

És a 7. pont nem jutott eszembe! Fotó: Fáth

Maték vizsgán. Egyik kupac 1-es, a másik kupac kettős

Közgazdászból orvostanhallgató

Neve: Kovács Ákos. Életkora: 24 év. Végzettsége: iparszakos közgazdász. Jelenlegi foglalkozása: orvostanhallgató.

Ákossal még elsöben voltunk csoporttársak. Tudtam róla, hogy 1978-ban sikerrel védte meg közgazdász diplomáját az ipar szakon, ezért ért a meglepetés erejével a hír: volt csoporttársam a Sémmeleis Orvostudományi Egyetem általános karának elsőéves hallgatója. Kíváncsi voltam az eset előzményeire, okaira, ezért megkerestem Ákóst: *mondja el, mi készítette közgazdászból orvostanhallgatóvá való „átváltozásra”?*

— A gimnázium elvégzése után nem volt szilárd elközelésem a jövőt illetően. Bár gondolkodtam azon, hogy az orvosira megyek, mégis a közgazdász mellett döntöttem. Hogy miért? Nos, úgy gondoltam, ez az egyetem számomra átfogó képet tud adni a világról, megfelelő alapokat kapok, amit aztán elmélyítve, esetleg jó közgazdásszá válhatok. Ebben a reményemben nem is csalókoztam, azonban másodévtől egyre erősödött bennem a felismerés: az orvosi pálya az ami igazán vonz. Ekkor már nem lett volna értelme abbahagyni tanulmányaimat a közgazdász pályán, hiszen az orvosi tanfolyamok, de mégis úgy érzem, hogy az a szemlélet, amelyet a közgazdasági egyetem ad, hihetetlenül hasznos a különböző egyetemeken tanulók számára is. A gazdasági, társadalmi ismeretekben jól eligazít, a mai világ problémáinak megértésében rendkívül sokat segít és erre egy orvosnak is nagy szüksége van. Az orvos ugyanis szűkebb értelemben valóban „csak” gyógyít, tágabb értelemben azonban az emberekkel mint társadalmi lényekkel van kapcsolatban és életüket is könnyebben megértheti akkor, ha a társadalmi viszonyokban is tájékozott.

— *Honnan származik a gondolat, hogy az orvosi pályára váltasz át, esetleg valamelyik családtagtól kaptál erre kedvet?*

— A családban nincs orvos, kétségtelen, hogy bizonyos külső ingerek kellene egy ilyen választáshoz. Hiszen elég speciális területről van szó. Sok orvos barátom van, akikről nagyon sok ösztönzést kaptam, és közöttük néhány rendkívül egyéniséget is ismerem meg.

— *Nálunk meglehetősen nehéz két egyetemet nappali szakon elvégezni. Neked mégis, hogy sikerült bejutni az orvosira?*

— A diploma megszerzése után engedélyt kellett kérnem az Egészségügyi Minisztériumtól, hogy felvételizhesek. Ezt az engedélyt egyébként csak egyszer adják ki, így ha nem sikerül a felvételem, nem kapok másodszor is lehetőséget. Hozzá tartozik azonban a képhez, hogy én 1978-tól '79. január végéig dolgoztam az Országos Piacutató Intézetben. Érdekes munkám volt, a munkatársakkal is jól kijöttem, ez a munkakör azonban nem kötött le teljesen. Így mikor '79 januárjában kézhez kaptam az engedélyt — szüleim is csak ekkor értesültek a dologról — befejeztem a munkát és a hátralévő négy hónapot tanulással töltöttem. Szorított az idő, s ezalatt a négy hónap alatt kellett átvennem a gimnáziumi fizika és biológia anyagot.

— *Egy ilyen döntésnél felmerül a kérdés: hogyan teremtőd meg az anyagot alapul a továbbtanuláshoz?*

— Nyelvórákat, teniszórákat adok, a nyári szünetben dolgozom, később ügyeletet is vállalhatok. Otthon

élek, albérlésem nem kell fizetnem, igyekszem szüleimnek havonta kb. ezer forintot használni.

— *Hogyan illeszkedtetél be az új környezetbe, milyen benyomások értek?*

— Meglehetősen zökkenőmentesen illeszkedtem be. Egyrészt az egyetemi levegő nem volt idegen számomra, másrészt tudvalegileg az orvosin az elsőéves hallgatók általában magasabb, mint a megszokott, így nem lógtam ki a sorból.

— *Milyen különbségeket, azonosságokat látsz a két egyetem diákélete között, milyen a tanár-diák viszony az orvosin?*

— Úgy tapasztalom, hogy a közgazdasági egyetem sokkal demokratikusabb. Sok példát említhetnek, például a közgazdasági egyetemen az alapszervezeti KISZ-titkárt a csoport választja, az orvosin erre a posztra központilag jelölnek ki valakit. Ez talán nem a legfontosabb, de például az már igen, hogy a közgazdászhallgatók sokkal többet hallgatják hangjukat, ha valami nem tetszik nekik, akár tantárggyal, akár más egyetemi dologgal kapcsolatban, úgy az újság hasábjain, mint a tanszéki képviselői rendszeren keresztül. Azt nem tudom mennyire volt ez a forma hatékony, mindenestre a közgazdász levegőjét demokratikusabbnak éreztem. A csoportok között egyébként hihetetlenül nagy különbségek vannak. Az én csoportomban lévő diákok meglehetősen kellemes emberek, nem jellemző rájuk az orvosi egyetemistákról sokszor hírló nagyképi stílus. Úgy érzem, van mód arra, hogy jó csoport alakuljon ki. Ami viszont a közgazdászok javára billent a mérleg nyelvét, az az, hogy ott sokkal színesebb volt a társadalmi élet, kitűnő klubprogramok, természetesség jellemezte a hangulatot. Az orvosin, mint ha személytelenebbek lennének a kapcsolatok. Persze nincs zsi-bi, az emberek szét-szórva tanulnak különböző helyeken nincs klub, s ez sokat számít.

Ami a tanár-diák viszonyt illeti, eléggé vegyesek az érzelmek. Egyrészt vannak olyan tantárgyak, amelyek sokkal kötetlenebb formákat tesznek lehetővé. Például egy gyakorlaton körülálljuk a tanárt, nincs meg az a megosztás, ami a katedra-pad stílust jellemzi. Az előadók felkészültsége általában nagyon jó, kevesebb a félresikerült előadás, mint a közgazdász, és a tekintélytiszteltet is mindenképpen nagyobb.

„A vizsgázó mint gondolkodó ember érdekel”

(Folytatás az 1. oldalról) *adottaknak, annál kisebb hiányszakosoknak nem tulajdonítunk nagy jelentőséget az osztályzásban. A gyengébb vizsgaeredmények — nem a mai napra gondolok — azonban azt bizonyítják, hogy a módszert a diákok még nem tudták elsajátítani. Ez bizonyos részben az előadások alacsony látogatottságára, az érdeklődés hiányára vezethető vissza.*

— *Esti tagozaton is tart előadásokat. Lát-e valami különbséget az estisek és a nappaliskok érdeklődése, felkészültsége között?*

— Felkészültségbeli különbségről nem tudok véleményt mondani, mert az estiseket eddig nem én vizsgáztattam. A tárgy iránti érdeklődésben viszont igen nagy az eltérés, az estisek javára. Az előadások látogatottsága 60—70 százalékos, ami számomra teljesen kielégítő. (

— *Hogyan látod az orvosok társadalmi megbecsülését napjainkban?*

— Ezek hihetetlen nagy társadalmi problémák. Az erkölcsi megbecsüléssel nincs is baj. A jó orvost tisztelet övezi a társadalomban, hiszen egy beteg ember életében az orvosnak kitüntetett szerep jut. Sokszor fetiszizált a szerepe, szinte misztikus, ez bántó is néha. A társadalmi megbecsültség ugyanakkor elég furcsa módon alakul. Persze az erkölcsi és társadalmi megbecsülést nem lehet teljesen elválasztani egymástól. Egy kutatóorvosnak sokszor kevesebb jut a társadalmi elismerésből, mint például egy körzeti orvosnak. A társadalmi megbecsülést ugyanakkor szoros kapcsolatban van az anyagiakkal is. És ez számomra egy teljesen érthetetlen probléma, aminek megoldása már évtizedek óta húzódik. Nemcsak arról van szó, hogy bizonyos orvosokégek hallatlanul magas jövedelemhez jutnak, ami természetesen jogos ellenérzéseket vált ki, hanem, hogy sok orvos nem kapja meg a teljesítménye után járó anyagi megbecsülést. Gondolok itt nemcsak a kezdő, hanem azokra a praktizáló orvosokra, akik nincsenek közvetlen kapcsolatban a beteggel, így semmilyen plusz jövedelemhez nem jutnak. Azoknak az orvosoknak a viselkedése alapján alkotnak képet a betegek az orvostársadalomról, akikkel kapcsolatban állnak, és a kutatóorvosok eltűnnek a háttérben. Nem is beszélve arról, hogy a kutatók alacsony fizetésért nagy teljesítményt nyújtanak, szemben a horribilis összegeket kereső egyes kórházi, vagy körzeti orvosokkal. Ez az aránytalanság rendkívül igazságtalan, nem is hiszem, hogy hamar megoldódna. A világon pedig vannak nagyon jól bevált egészségügyi rendszerek, amelyeket nem lenne szívesen tanulmányozni. Véleményem szerint a 2500—3500 forintos orvosi fizetés abszurdum, hiszen például egy sebész nem mehet albérlébe, neki pihenésre van szüksége. Ha egy közgazdásznak remeg a toll a kezében, legfeljebb aznap nem dolgozik. Egy sebésznek viszont nem remeghet a keze a kezében, hiszen emberélet van rábízva. A problémát ott látom, hogy nem szabadda a társadalomra áthárítani az orvosi kezelés költségeit hálapénz formájában. Rádásul akkor jelentkeznek ezek a plusz kiadások mikor valaki beteg, és tegyük hozzá általában nem fiatal korban beteg az ember. Nagyon szép az ingyenes orvosi kezelés elmélete, de sajnos a gyakorlat nem ezt igazolja, ez nyílt titok.

— *Az orvosi elvégzése után milyen elképzeléseid vannak, felhasználod-e a két diplomát, vagy orvosi pályára mész?*

— Azt hiszem, mindenképpen orvos szeretnék lenni. Hozzásegíteni az embereket a gyógyuláshoz, nem lehet mindennapi érzés, amellyel a mély és közvetlen emberi kapcsolat is vonzó számomra, ami a beteg és orvosa között kialakul. Az előbbiekben említett szemléletmód pedig, amit a közgazdász kaptam, meggyőződésem szerint nagymértékben fog segíteni munkámban.

Sárdi Péter

Escher Andrea

MEGKÉRDEZTÜNK...

Újévi körkérdés

„Az 1980-as évet ünnepélyesen megnyitom.”

Fotó: Fátó

... DR. SZUHAY MIKLÓS
oktatási rektorhelyettes,
hogyan

— elműlik-e a 80-as év is
tantervi reform nélkül?

— Az egyetemi tanács munkaterve szerint nem tervezünk reformot 1980-ban, sőt, jelentősebb változások a jelenlegi elképzeléseink szerint a későbbi években sem várhatók. Ugyanakkor — miként az eddig is gyakorlat volt — a menet közben szükséges korrekciók elől nem zárkozunk el.

Ennek megfelelően apróbb változtatások elképzelhetők — összhangban a novemberi egyetemi tanács ülésén hozott döntésekkel — a szakszeminárium, alternatív blokk, diplomamunka, államvizsga kérdéskomplexumban. Például az alternatív blokkrendszer két-éves tapasztalatai alapján megfigyelhető, hogy bizonyos blokkok iránt az érdeklődés minimális. Ennek megfelelően vagy e blokkokkal kapcsolatos tájékoztatás hatékonyságát kell fokozni vagy a választási lehetőséget kell megszüntetni, azaz: ezeket a blokkokat a jövőben nem fogjuk kínálni. Ezzel főleg az energialekötéstől kíméljük meg az érintett tanulókat, amellyel érvényt szerzünk a blokkrendszer rugalmasságának, hiszen az annak idején indított 23 blokkot nyilván nem örökletes, érinthetetlen konstrukciónak szántuk. Maga a szám is változhat (mint ahogy ma már 30 fölött vagyunk), s persze a blokkok összetételében is elképzelhető változás.

Módosul a termelési gyakorlatok rendszere is. Ez ügyben ugyan nem mi döntünk, hanem a felettes hatóságok, de nyilván a döntésnek közvetlen kihatása van a tantervre is. Ugyancsak változik a kilenc féléves szakokon a szakszemináriumi rendszer, amelynek idejét e szakokon négyről három félévre csökkentjük majd — erre először az 1980-81-es tanévben kerül sor.

Továbbá: idén is megvizsgáljuk egyes szakok képzési rendszerét — mindjárt januárban a külgazdasági szak munkáját fogjuk értékelni. Elképzelhető, hogy esetleg ennek nyomán, ha szükséges, előadódik bizonyos korrekció. Így például nem fogadta egyértelmű helyesítés, hogy a nemzetközi kapcsolatok szakon a másodéven kiktatták a matematikaoktatást. Végül is a végzősök itt is közgazdász diplomát kapnak és korántsem biztos, hogy mindenki a diplomácia területén fog elhelyezkedni. Lehet tehát, hogy e kérdést is felülvizsgáljuk majd.

Összességében elmondható, hogy tantervi reformra nem, viszont a képzés korszerűsítéséből adódó esetleges korrekciókra az idén is (akárcsak eddig és ezután is) számítani lehet...

téssel eközben nagyobb gond nem lesz...

DR. WALLESHAUSEN
GYULA könyvtárigazgató,
hogyan

— igaz-e a hír, hogy a folyóiratokat nyugati szexmagazinokkal kívánjuk kibővíteni?

— „Előttünk az olvasó kívánsága szent! De ahhoz, hogy e kívánságot teljesíthessük, nekünk is van három kívánságunk! Először is pénz, másodsorban pénz, harmadszor pénz...!

Azért minden pesszimista hangulat ellenére mi optimisták vagyunk, mert tudjuk azt, hogy a közgazdasági információk ügyének a megoldása a népgazdaság bajainak orvoslásához kulcskérdés. Eppen ezért

hogy tavasszal az alapkönyv elhelyezése is megtörténhet.

... JOBBÁGY GYULA
klubvezető, hogyan

— hány fesztivált tartunk 1980-ban?

— Mielőtt még a kérdés megválaszolását igazából megkerülöm, szeretném megragadni az alkalmat, hogy néhány szóban értékeljem az elmúlt évet. Az egyetemi köznevelődési munka mennyiségi és minőségi mutatói — szemben az ország gazdaságának és az egyetem állagának mutatóival — töretlen fejlődésről tanúskodnak és a terveknek megfelelően alakultak. Az enyhülés folyamata — a nemzetközi helyzet ellenére,

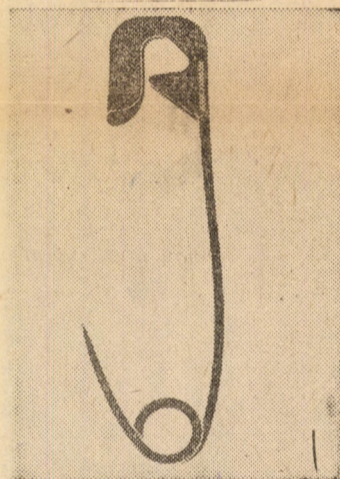

— Melyik a legkedvesebb fantasztikus könyve?
— A brigádnaplónk

Izsák Jenő rajza

reménykedünk abban, hogy magasabb szintekre is megérjük, hogy a könyvtár — ha nem gyarapodik — holt anyaggá válhat, és nincs lehetőség arra, hogy az információkulcs szerepét eljátsza. Hiszen ekkor az egyetemi oktatás, illetve a vizsgára felkészülés lehetetlenné válik, és ez tükröződni fog a vizsgaeredményekben is. Márpedig sajnos, a tendencia pillanatnyilag erre vezet. Ha nem tudjuk beszerezni a szükséges folyóiratokat, nem tudjuk biztosítani a kellő példányszámot a szükséges irodalomból, ez mind oktatói, mind hallgatói oldalon színvonalcsökkenést okozhat.

Biztató jelnek tűnik viszont, hogy a könyvtár új épületének tervezése az eredeti határidők szerint folyik, és úgy tűnik,

Az idei programok biztosítottak...

ahol az arany csábító illata mellett lassan a lóporzag is áthatóvá válik — egyetemünkön nem állt meg és minden jel arra mutat, hogy nemcsak az általános és teljes leszerelés, de a baráti együttműködés is megvalósulhat a gazdasági igazgatósággal.

A címben feltett kissé cinikus kérdést nyilván nem mindenki érti pontosan (lehet, hogy én sem), ha mégis, akkor körülbelül azt jelenti, mint ha mi, olvasók kérdeznénk szeretett „világlapunk”-tól, hogy hozzávetőlegesen hány „pluralizmus” vitát terveznek ebben az évben. A hasonlat igazán könnyű belátni, hiszen a Közgazdász bátor kezdeményezése jelentős mértékben emelte a lap színvonalát, és egyesek vércukorszintjét csak úgy, mint ahogy a folk-, jazz-, rockfesztivál is a Közgáz Klub munkájának elismerését hozta és egyben felborzolta néhány hatóság, intézmény és személy idegrendszerét, ugyanakkor az is látható, hogy az objektív erőviszonyok, körülmények miatt az 1980-as évben — ha nem is egészen, de részben — le kell mondanunk bizonyos fesztiválokról és a pluralizmus bizonyos értelmezéséről. Remélem, hogy ez a kis opportunizmus nem csökkenti sem a Közgazdász, sem a klub munkatársainak alkotókedvét.

Terveink szerint a folkfesztiválra idén is a Fonográfot hívjuk meg (és nem a Beatrixot), viszont a Beatrixot szívesen látjuk a rockfesztiválon,

Idén is találkozunk!...

Fotó: Horváth Ferenc

amit az egyetemnél „kopásállóbb” épületben minden valószínűség szerint egy budaörsi repülőhangárban rendezünk majd. Remélem, sem a Közgáz Klub, sem az egyetem vezetése nem tud majd ellenállni a világ leghíresebb jazzzenészei által küldendő petícióknak és lehetővé válik legelőször a Közgáz jazznapokon való fellépés is. Valószínűleg rendezünk egy pantomim- és egy szatírfesztivált is.

... HÖGYE MIHÁLYT, a Kinizsi utcai Varga Jenő kollégium igazgatóját, hogyan

— a VI. ötéves terv megoldja-e majd a Kinizsi krónikus tv-gondját?

— Nem is kell addig várni! Van már tv-nk, be is állítottuk, sőt működött is, olyannyira, hogy éppen most vittük el — javítani...

Egyébként nemcsak tévének van már! A nyári hasznosítási pénzből már eddig is sok mindent vásároltunk, és további terveink is vannak. Szeretnénk a kulturális helyiségek bútorzatát klubszerűvé tenni, berendezni a büfé meillett játéktérmet — már várjuk a megrendelt biliárdasztalt... Idővel ismét felújítjuk a folyóirat-olvasót és jó lenne újra megnyitni a kollégiumi könyvtárat. Tervezzük a stúdió komplett felújítását — most vettünk lemezjátszót —, de akarunk venni varrógépet is, új függönyöket és így tovább.

Számítunk viszont egy kicsit több alkotói aktivitásra! Az a közismert gond, hogy a kollégiumot az utóbbi években inkább csak szálláshelynek használják a hallgatók és túl sokat nem törődnek vele, tovább él. Jól jellemzi ezt, egyik fájó gondunk, a szakmai élet hiánya.

Ennek kapcsán nagy reményeket fűzünk a Ráday utcai kollégiumhoz, ami talán már szeptemberben működőképes lesz. Sok mindent megoldana ez, a létszámgondokat, a zsúfoltságot a másodévesek kollégiumában és esetleg módosíthatnánk az elhelyezési koncepciót is. Talán megvalósítható lenne a hallgatók karok szerinti elhelyezése — ha egy diák elsőtől, vagy másodiktól ugyanazon a helyen lakhat az egyetem végéig, ez lényegesen jobb megoldásnak tűnik, mint a mostani „vetérforgó”...

Visszatérve a Kinizsire: idén is várható, hogy a már hagyományos tavaszi Kinizsi-rendezvények most is a szokásos jó hangulatban telnek el — mi igyekszünk majd jó házigazdák lenni.

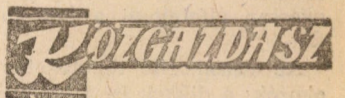
... ADÁM LÁSZLÓT, az egyetemi KISZ-bizottság titkárát, hogyan...

— Az idén mivel kívánjuk fokozni a KISZ népszerűségét?

— A válasz a motor és a gőz dialektikus viszonyában rejlik. Mert ugye, ha hideg, vagy csak éppen langyos a gőz, akkor az nem is gőz, csak víz, langyos víz. Ha a vizet a motorba öntjük az rozsdás lesz. A víz 100 Celsius fokon gőzzé válik. Kis gőz kis teljesítmény, nagyobb gőz nagyobb teljesítmény. A gőznyomás határa a motorház anyaga által meghatározott. Van olyan motor, amely szilárd-sági tulajdonságai a gőz nyomását szélesebb intervallumban is elbíri. Ezt nevezik toleráns motoroknak. Ennek az is sajátja, hogy a nyomás növekedéséből származó belső energiát jó hatásokkal tudja átalakítani mozgási energiává. Így jól jár a gőz, mert hasznos munkát végez, és jól jár a motor, mert magasabb fordulatot vesz fel, gyorsabban halad előre. A gőz nyomását egy barométer jelzi, adagolását, útjának irányát, a kezelő tudatosan irányítja. A kezelőnek bízni kell a gőzben, de ismernie kell annak fizikai és mechanikai tulajdonságait. A gőz ismert törvények alapján működik. Jó irányba kell terelni — a motorba jusson és ne a szelepebe.

Persze fontos az is, hogy a vízből mennyi idő múlva lesz gőz. Ez függ a felmelegítendő víz térfogatától is. Meggondolandó az is, hogy nem lenne-e elég kevesebb víz is a szükséges gőzhöz. Megzártnak a vízben van vízkő is, ami nem oldódik, s így kavics juthat a gépezetbe. A motornak több fajtája van. Van 2,4...n hengeres. Ez utóbbi a kedvezőbb, hiszen a homogén gőz egyes molekulái más és más dugattyút íránt tanúsítanak nagyobb szimpátiát. Minden molekula keresi a maga felületét. A jó konstruktőr olyan motort épít, ahol minden molekula megtalálja a maga dugattyútját. Végül fontos, hogy az egyes dugattyúk nyomásából eredő energiákat közös tengelyre vigyük át. Még csak annyit, minden molekulának tudnia kell a helyes arányt: mennyi gőzt enged a saját motorjára, és mennyit a dudájára.

Fóris György

A Marx Károly
Közgazdaságtudományi Egyetem
lapja

Felkészítette:
FARKASINSZKYNE HALAY EDIT
Szerkesztőség:
1093 Budapest IX., Dimitrov tér 8.
Telefon: 174-548

Kiadó: Hírlapkiadó Vállalat
Budapest VIII., Blaha L. tér 3.
Feladás dátuma:
TITL IMRE
80-105, Szikra Lapnyomda,
Budapest
Felelős vezető:
CSÜNDÉS ZOLTÁN
vezérigazgató

Az idén „dűlőre” visszük a rekonstrukció ügyét!... Fotó: Fátó